

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtulusephesi.com>

YIL: 25 SAYI: 142 Ocak-Şubat 2015

İç Savaş Tahkimatı

Syriza:
Neo-Liberal "Radikal" Sol

Ulaş Bardakçı
İlker Akman, Hasan Basri Temizalp, Yusuf Ziya Güneş
Yüksel Eriş
Nedim Atılgan
Mustafa Atmaca

Siyasal Mücadele
Sosyal Faaliyete
Nasıl Dönüştü?

Tacirlerin Müteahhitlerle
Büyük İttifakı
"Sizi gidi gidi rantiyeciler sizi!" – Necmettin Erbakan

Ey Merkez Bankası!

- Alalacele çıkartılan “makul şüphe” yasasıyla, esnaflara “alperenler” diyerek seslenişle Recep Tayyip Erdoğan’ın islam devletinin “başyüce”si olma hazırlığında yeni hamlesi üzerine. 3 İÇ SAVAŞ TAHKİMATI
- 25 Ocak Yunanistan seçimlerinden birinci parti olarak çıkan ve “merkez sağ”dan küçük bir parti ile koalisyon hükümeti kuran Syriza’nın yükselişi üzerine bir değerlendirmedir. 6 SYRİZA: NEO-LİBERAL “RADİKAL” SOL
- Ve yanındakinin kanlı başı omzuna değince,
ona sıra gelince
sayısını saydı...
Söz istemez
Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil
Susun
Sıra Neferi Uyusun... 11 ULAŞ BARDAKÇI
İLKER AKMAN
HASAN BASRİ TEMİZALP
YUSUF ZİYA GÜNEŞ
YÜKSEL ERİŞ
NEDİM ATILGAN
MUSTAFA ATMACA
- Kimlikler üzerinden siyaset yapma tarzının egemen olduğu, legalizmin alabildiğine yaygınlaştığı ve güçlendiği bir dönemde siyasal mücadelenin sosyal faaliyete dönüşümü üzerine bir irdeleme. 14 SİYASAL MÜCADELE SOSYAL FAALİYETE NASIL DÖNÜŞTÜ?
- AKP’nin “çekirdek kadrosu”nu oluşturan tefeci-tüccar kesimi ile “merkez sağ partiler”in sadık destekçisi olan müteahhitlerin ittifakı üzerine. 22 TACİRLERİN MÜTEAHHİTLERLE BÜYÜK İTTİFAKI
“SİZİ GİDİ GİDİ RANTİYECİLER SİZİ!” – NECMETTİN ERBAKAN
- Recep Tayyip Erdoğan’ın “faiz lobisi” söyleminden “Ey Merkez Bankası” söylemine yönelişinin genel bir değerlendirmesi. 27 EY MERKEZ BANKASI!

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

İç Savaş Tahkimatı

Kurtuluş Cephesi'nin geçen sayısında (Sayı: 141, Kasım-Aralık 2014) gelişen siyasal olayları, özellikle de Recep Tayyip Erdoğan'ın "tek adam" ya da "baş yüce" olmaya yönelik yasal ya da sözel yeni düzenlemelerini ele alırken şunları yazdık:

"Recep Tayyip Erdoğan, zaman zaman yavaşlayan, ama sürekli olarak ilerleyen ve adım adım gelişen bir süreçte ('yeni yetmeler'le yapılan Necip Fazıl Kısakürek'in bir çeşit revizyonu olan) kendi zihniyetine uygun bir islam devletini inşa etmeyi sürdürüyor.

Mevcut, yani 12 Eylül anayasasını kullanarak ve TBMM'deki çoğunluğuna dayanarak bu hedefine doğru önemli adımlar attı, gelişim sağladı.

'Medya' ve devşirme 'tetikçiler'le laikliğin içinin boşaltılmasından daha çok, hukuk ve hukuk devleti neredeyse tümüyle ortadan kaldırıldı. HSYK yasasında yapılan değişikliklerle, tüm yargı sistemi doğrudan kendisine bağlandı. Değişik 'torba yasalarla', işine gelen ve amaca ulaşmaya hizmet eden değişiklikler hiçbir engellemeyle ve direnmeyle karşılaşmaksızın kolayca gerçekleştirildi. Yapılan son değişikliklerle 'makul şüphe'yle herhangi bir savcının ya da yargıcın ve hatta vali ve kaymakamın alacağı bir kararla herkesin gözaltına alınabilmesinin önü açılmış oldu.

Hukukun tüm prosedürleri amacın engeli olduğu görüldüğünde, kimi zaman tümüyle, kimi zaman par-

ça parça değiştirildi. Değiştirilen bir yasanın ya da prosedürün işe yaramadığı görüldüğünde, yeni bir yasayla ('torba yasa') hemen değiştirildi. Amaca ulaşmada engeller çıkararak 'demokratik hukuk' bu yolla aşıldı.

Yazılı hukukun yerini, hemen ve kolayca değiştirilebilir yasa düzenlemeleri aldı. Kendine bağlı ve kendisine tümüyle 'biat' eden bir polis teşkilatı oluşturma yönünde önemli adımlar atıldı. Polis teşkilatı yapısı değiştirildiği gibi, polisin ağır silahlarla donatılmasının önü açıldı. 'Keyfiyete bağlı hukuk', yani sadece sözde adı 'hukuk' olan, gerçekte keyfiyete bağlı, kendi kişisel amacına uygun yaptırımlar listesiyle, kendine bağlı yargıçlar ve savcılar yoluyla polis teşkilatı yeniden biçimlendirilmeye başlandı.

Eğitim sisteminde yapılan küçük, ama islam devleti amacına doğrudan hizmet edeceği düşünülen değişikliklerle (4+4+4, okulların imam-hatipleştirilmesi, dinsel eğitimin ağırlıklı bir konuma getirilmesi vb.), bugünden yarıya 'dindar ve kindar nesil' yetiştirmeye başlandı. Şimdi sıra çocuk yuvalarında dinsel eğitim verilmesine geldi.

Bütün bunları yaparken, amacın (kendi Necip Fazıl revizyonuna uygun islam devleti kurmak) önüne çıkabilecek 'üst akıl' girişimlerine karşı önlemler ve düzenlemeler yapılmaya başlandı.

Kendi 'aklı' içinde, kendisini engelleyebilecek tek güç silahlı kuvvetler, yani ordudur. Bu gücün, ordunun, olası bir 'üst akıl' ürünü darbesine karşı iki yönlü önlemler geliştirilmeye başlandı.

Bir yandan ordu kademelerine, kendisine 'biat' eden ya da kendisine karşı bir tutum almayacağı umulan kişiler yerleştirilirken, diğer yandan olası bir askeri darbeye karşı yüzde yüz kendisine bağlı silahlı güçler oluşturmaya yöneldi."

Bu yöneliş, açık biçimde iç savaş koşullarına göre, idari, hukuksal ve özellikle askeri hazırlıklar yapmanın dışavurumlarıdır.

Bugüne kadar MİT üzerinden yürütülen, zaman zaman "torba yasalar"la hukuksal bir örtüye büründürülen iç savaş hazırlıkların, şimdi "İç Güvenlik Paketi" adı altında yapılacak olan yeni "yasal" düzenlemelerle tahkim edilmeye çalışılmaktadır.

Resmi adıyla, "*Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*" tasansı, kimi muhaliflere göre bir "sivil darbe" olarak yorumlanırken, kimi muhaliflere göre Olağanüstü Hal'in olağanlaştırılması olarak yorumlanmaktadır.

"Kanun", her türlü üst aramalarından başlayarak jandarmanın komuta düzeninin doğrudan İçişleri Bakanına bağlanmasına kadar pek çok düzenlemeyi içermektedir.

Düzenlemelerin temel unsuru, bugüne kadar (isterseniz bunu *Magna Carta*'ya kadar uzatabilirsiniz) doğrudan hukukun çerçevesinde "hakim teminatı"na bağlı olan tüm uygulamaların bir çırpıda ortadan kaldırılması, tüm yetkinin "mülki amire", yani vali ve kaymakamlara aktarılmasının sağlanmasıdır.

Gözaltı süresi 24 saatten 48 saate çıkarılırken, gözaltı yapma yetkisi "mülki amir" üzerinden doğrudan polise ve jandarmaya verilmektedir. Bu ve benzeri düzenlemelerle yargı, "hakim teminatı" bir yana bırakılmakla birlikte, en önemli düzenleme polisin, "kendisine veya başkalarına, iş yerlerine, konutlara, kamu binalarına, okullara, yurtlara, ibadethanelere, araçlara, kişilerin tek tek veya toplu halde bulunduğu açık veya kapalı alanlara molotof, patlayıcı, yanıcı, yakıcı, boğucu, yaralayıcı ve benzeri silahlarla saldıran veya saldırıya teşebbüs eden-

lere karşı, saldırıyı etkisiz kılmak amacıyla ve etkisiz kılacak ölçüde silah kullanabilme" yetkisine sahip olmasıdır. "Silahlı saldırı"yı etkisiz kılmak amacıyla ve etkisiz kılacak ölçüde polisin (ve jandarmanın) silah kullanma yetkisine sahip kılınması, açık ifadesiyle, polise "makul şüphe" ya da "saldırı şüphesi"yle öldürme yetkisi verilmesidir.

Yeni "İç Güvenlik Paketi"nin diğer "amir" hükmü ise, "suçu önlemek amacıyla" bir dizi yaptırımın gündeme getirilmesidir. Neyin suç olup olmadığı bilinmediği, sadece "makul şüphe" türünden subjektif değerlendirmelerle "önleyici vuruş" yasalaştırılmaktadır. (Bilindiği gibi, "*önleyici vuruş*", 11 Eylül olaylarından sonra W. Bush yönetiminin çıkarmış olduğu "Yurtseverlik Yasası"nın özünü oluşturur. Irak'ın işgali de bu "suçu önlemek amacıyla" yapılan bir "önleyici vuruş" olarak meşrulaştırılmaya çalışılmıştır.)

Suç işleyeceğinden "şüphe" edilen kişilerin, "mülki amir"in yetkisiyle "koruma altına" alınması, yani suç işlenmeden "olası suçlu/şüpheli" olarak gözaltına alınması da yeni "paket"in köşe taşlarındandır.

Yine "paket"in getirdiği yeni düzenleme ile, jandarmanın üst düzey komutanları (generaller) dışındaki tüm il ve ilçe jandarma komutanlarının atamaları vb. doğrudan İçişleri Bakanlığı tarafından yapılması hükmü getirilmektedir.

Böylece polis teşkilatı tümüyle denetim altına alınırken, jandarmanın orduyla ilişkisi kesilerek, "kırsal polis" olarak yeniden örgütlenmekte ve doğrudan hükümete bağlanmaktadır.

"Makul şüphe", "önleyici vuruş", polis ve jandarmaya öldürme yetkisi verilmesi ve nihayetinde jandarma il ve ilçe komutanlarının hükümete bağlanarak "siyasallaştırılması", Recep Tayyip Erdoğan ve şürekasının *iç savaş hazırlıklarında* ileri bir aşamaya ulaştığını göstermektedir. Yeni "İç Güvenlik Paketi", iç savaş hazırlıklarının geliştirilmesinden öte yapılmış hazırlıkların tahkim edilmesinden başka bir şey değildir.

Bundan sonra sorun, bu tahkim edilmiş iç savaş önlemlerinin ve örgütlenmesinin ne zaman ve nasıl kullanılacağıdır. Bu da, İçişleri Bakanı'nın ya da "mülki amirin" toplumsal olayların "yaygınlaşarak kamu düzenini ciddi şekilde bozulmasına yol açabilecek" nitelikte olduğunu belirlemesine kalmış bir durumdur.

Bir kez daha yineleyelim: Recep Tayyip Erdoğan ve şürekasının yaptığı düzenlemeler ve bunlara bağlı (kanuni ya da kanun dışı) silahlı örgütlenmeler, doğrudan doğruya kendisine yönelik “darbe” ya da “darbemişi” şeylere karşı “silahla yanıt verme” temelinde yapılan örgütlenmelerdir. Ancak bir çeşit “darbeye karşı önlem” görüntüsünde alınan bu düzenlemeler, aynı zamanda doğrudan devlet iktidarına bir bütün olarak el koymak için, yani “darbe” yapmak için gerekli yasal ve silahlı örgütlenmelerin sağlanmasını amaçlamaktadır. Bir yönüyle “savunucu” görünen düzenlemeler, diğer yönüyle saldırganlığın önünü açmakta ve bunu “yasal” hale getirmektedir.

Bu iç savaş hazırlığı ve tahkimatı karşısında düzen içi muhalefet partilerinin ya da “sol” legalist örgütlenmelerin yapabilecekleri fazlaca bir şey yoktur. Yapabilecekleri (ki buna cüret edebilirlerse), parlamentoyu boykot etmekten bir adım öteye geçmez.

Asıl olan, Recep Tayyip Erdoğan ve şürekasının tüm devlet olanaklarını kullanarak ve bu kullanımını “yasal” hale getirerek yürüttüğü iç savaşa yönelik silahlı örgütlenmesine karşı örgütlenmektir.

Böyle bir örgütlenme, hiç tartışmasız silahlı bir örgütlenme olmak durumundadır. Bu silahlı örgütlenme, bir yanıyla iç savaş karşı hazırlık ve mevzilenmeyi sağlarken, diğer yanıyla bir bütün olarak siyasal iktidarın devrilmesini hedeflemek durumundadır. Daha açık ifadesiyle, Recep Tayyip Erdoğan’ın iç savaş örgütlenmesine karşı savaş, kesinkes silahlı bir örgütlenmeyi gerektirir ve bu silahlı örgütlenmenin hedefi siyasal iktidarın ele geçirilmesi olmak durumundadır.

Bu iç savaşa karşı silahlı örgütlenme, toplumsal muhalefetin bulunduğu her yer

ve alanda “özsavunma” hazırlıklarını kapsamakla birlikte, asıl olarak karşı-devrimci iç savaşa karşı silahlı savaş örgütlenmesidir. Bu da, kesinkes kır ve kentlerde gerilla savaşının örgütlenmesi demektir.

İktidarın “medya” üzerindeki mutlak denetimi karşısında gerilla savaşı, aynı zamanda iktidarın gerçek niteliğinin teşhirini sağlayan bir silahlı propaganda olmalıdır. Silahlı propaganda ya da siyasi gerçeklerin teşhirine yönelik gerilla savaşı, kesin bir devrimci strateji olmaksızın varolamaz ve varlığını sürdüremez. Bu nedenle, günümüzdeki tüm “sol” legalist zihniyetler bir yana bırakılmalıdır. Bu zihniyetin yaratmış olduğu aşırı deşifrasyonu ortadan kaldıracı önlemler alınmalıdır.

Bütün bunlar, merkezi ve devrimci bir stratejinin çerçevesinde yerine getirilemediği koşullarda, gelişmelerin bilincinde olan, ama merkezi bir örgütlülük içinde yer almayanların da hızla legalizmin deşifrasyonunun dışına çıkmaya yönelmeleri zorunludur. Bunun için, daha ileri zamanlarda merkezi örgütlülükle bağlantı kurmak koşuluyla, kendi çevrelerinde 3-5 kişilik özerk örgütlenmelere yönelmeleri kaçınılmazdır.

Özcesi, Recep Tayyip Erdoğan’ın “yasal” görünümünde yürüttüğü iç savaş düzenlemelerine karşı silahlı örgütlenmeye gitmek, tüm halk kitlelerinin hakkı ve görevidir. Bu hak, “meşruiyet”in, “meşru direnme çizgisi”nin ötesinde, zorba bir yönetime karşı “direnme hakkı”dır. Bu “direnme hakkı”, aynı zamanda direnenlerin zorba yönetimi devirme ve kendi iktidarlarını kurma hakkından başka bir şey değildir.

Artık gündemin ilk maddesi, “direnme hakkı”nı kullanabilmenin öznel koşullarını yaratmaktır.

Syriza: Neo-Liberal “Radikal” Sol

Yunanistan’da 25 Ocak 2014’te yapılan seçimlerden oyların %36,3’ünü alarak (beklendiği gibi) birinci parti olarak çıkan *Syriza*, açık adıyla “Radikal Sol Koalisyon”, seçimlerde %4,8 oy alan merkez sağ bir partiyle (ANEL/Bağımsız Yunanlar) koalisyon yaparak iktidara geldi.

Seçim sonuçlarının ardından Türkiye’de yazılı ve görüntülü “medya”da yoğun bir *Syriza* “sempatizanlığı” rüzgarları esmeye başladı. Tüm haber ve yorumların odağında ise, *Syriza*’nın bir “sol birlik” partisi olarak zafer kazandığı yer alıyordu. Bazı “kuşkucu”ların (ya da “endişeli”lerin) dışında, “birleşik” Yunan “solu”nun bu zaferinin Türkiye için bir örnek oluşturduğu konusunda tam bir “mutabakat” vardı. Böyle olunca da “göz”ler bir kez daha Türkiye “sol”una döndü.

Syriza’nın “zaferi”nden ilk nemalanmaya yönelen, hiç tartışmasız Alper Taş üzerinden ÖDP oldu. Her ne kadar Alper Taş yeni kurulan “Birleşik Haziran Hareketi”nin “başta” gelenlerinden ve ÖDP de “baş bileşen”iyse de, *Syriza* konusundaki “iç” farklılıkları satır aralarında vurgulanmaya başladı.

“Birleşik Haziran Hareketi”nin “önde geleni” ÖDP, kendisi ile *Syriza*’yı özdeşleştirmeye çalışırken, “Hareket”in “arka gelenleri”, özellikle yakın zamanda ikiye yarılmış SİP-TKP kesimleri bu tutuma mesafeli kalmayı tercih ettiler.

Kendilerine HTKP adını veren ve başını SİP-TKP’sinin “gençleştirme projesi”nin ürünü olan Erkan Baş’ın çektiği kesim, kendi adlarından da anlaşılacağı gibi, “işçi sınıfı” perspektifi yerine, daha genel ve her şeyi kapsayan “halk”çı bir perspektifle *Syriza*

olayını olumlayan taraf oldu. Ancak her “olumlama”da olduğu gibi, klasik terminoloji yoluyla bir “eleştirel destek” sunmaktan da geri kalmadılar.

Kemal Okuyan’ın başını çektiği KP kesimi, “ahde vefa” örneği göstererek, “kardeş parti” olan KKE’ye (Yunanistan Komünist Partisi) verdiği desteği bir kez daha yineledi. Bu kesime göre, asıl olan KKE idi. *Syriza* ise, bir çeşit neo-liberal sol popülizmin bir yansıydı. Fakat SİP-TKP’sinin bu “yaşlılar” kesimi, “genç”lerin başkaldırısına öylesine tepkiliydiler ki, *Syriza* değerlendirmelerine de bu tepki damgasını vurdu.

Kızgınlığını şu sözlerle dışa vuruyor Kemal Okuyan:

“Ben tarafım, aynı anda hem KKE’nin (Yunanistan Komünist Partisi) yoldaşlığı hem *Syriza* goygoyculuğu fazla gelir; bunlar dost örgüt filan değil, aynı dünyaları savunmaktalar.

Biri için başarılı deniyor, diğeri için başarısız. Kriterlerimiz ne? Ne zamandan beri devrimciler kelle sayıyor? Ne zamandan beri sandığa bakar olduk? *Syriza* hangi bağlamda başarılı olmuş?”*

Ama bunlar da hızını kesmemiş olacak ki, “Ne yani” diyerek sözlerini sürdürüyor:

“E, seçime girmedik mi, 500 bin boyun eğmeyen aramadık mı, bazı milletvekilleriyle yakın ilişki kurmadık mı?”**

* Kemal Okuyan, “Komşuda pişer kime düşer?”, Sol haber portalı, 27 Ocak 2015.

** agy.

Kemal Okuyan “genç” başkaldırcılara demeye getiriyor ki, “ne istediniz de yapmadık... *Syriza*’nın yaptığı her şeyi de yaptık, eee!”

Sonuçta “Birleşik Haziran Hareketi”nin üç “bileşeni” (ÖDP, SİP-TKP’sinin iki parçası) *Syriza* konusunda ortak bir nokta bulamamışken, içten içe *Syriza*’ya gıpta ile bakan, “ah keşke biz de öyle olsak” diyen bir zihniyet öne çıkmıştır.

Peki *Syriza* nedir? Yenilir mi, içilir mi? Kuş mu, deve mi?

Syriza “sempatizanlığı”nın tavan yaptığı bu süreçte, hemen her *Syriza* “yorumu”, uzun ya da kısa bir “*Syriza* tarihi” vererek konuya girmiştir. Bu açıdan *Syriza*’nın gelmiş-geçmiş üzerine söylenecek çok da fazla söz kalmamıştır. Ancak tüm bu “tarih” bilgileri bölük pörçük, sağa-sola dağılmış ya da Wikipedia’da “toplarlanmış” halleriyle ortalıkta salınırken, Yunanistan siyasal yapısına ilişkin bilgiler neredeyse pek itibar görmemiştir.

Herşeyden önce *Syriza*, hemen “yakın” bir zamanda bazı “sol” örgüt ya da yapıların bir araya gelmesiyle oluşmuş bir “koalisyon”, yani “sol birlik” değildir. Her ne kadar *Syriza*’nın oluşumu, 14-17 Kasım 1973’te Atina Politeknik Üniversitesi’ndeki cunta karşıtı ayaklanmaya kadar götürülebilirse de, asıl oluşumu, 1980’lere, 1967 Albaylar Cuntası’nın yıkılış sonrasında Yunanistan’ın Avrupa Birliği’ne girdiği ve PASOK’un (Panhelenik Sosyalist Parti) iktidara geldiği yıllara dayanır.

Bu yıllar Yunanistan solunun “birlik ve beraberlik” içinde hareket ettiği, en azından seçim zamanlarında böyle bir görüntü oluşturduğu yıllardır. Değişik sol akımlar ve eğilimler bu yıllarda KKE öncülüğündeki “se-

çim blok”u içinde yer almışlardır.

1989 seçimlerinde KKE oyların %13,1’ini almışken, yapılan erken seçimde oy yitirmiş ve 1990 seçimlerinde oyları %10,3’e düşmüştür. Bu seçimsel gerileme solda ayrışmayı hızlandırmıştır.

İşte bu ayrışma sürecinde *Syriza*’nın temel unsuru olan *Synaspismós* (Koalisyon) parti hareketi ortaya çıkmıştır.

Synaspismós, parti olarak ilk kez girdiği 1993 seçimlerinde oyların %2,9’unu alarak baraj altında kalmıştır. Aynı seçimde tek başına seçime katılan KKE oyların sadece %4,5’ini alabilmiştir.

1993-2012 yılları arasında yapılan seçimlerde *Synaspismós* (2004 yılından itibaren *Syriza* adıyla) %3,3 ile %5,1 arasında oy alırken, KKE’nin oyları 2000 yılından itibaren yükselmeye başlamış ve 2007 seçimlerinde %8,2 oranında oy almıştır.

Bu dönem, Sovyetler Birliği’nin dağıtıldığı ve Doğu Avrupa pazarlarının yeniden paylaşıldığı bir dönem olması ötesinde Avrupa Birliği temelli ekonomi politikaların (AB “reformları”) yoğun biçimde uygulandığı dönemdir.

“AB reformları”nın sonucu ise, Yunanistan’ın AB’nin emperyalist ülkelerinin açık tüketim pazarı haline gelmesi olmuştur. Ama asıl değişim ve dönüşüm 2001 yılında Yunanistan’ın Euro bölgesine alınmasıyla (“parasal birlik”) başlamıştır.

2000 yılında 3,7 milyar dolar olan Alman mallarının ithalatı, 2004 yılında 7 milyar dolara, 2007 yılında 9,7 milyar dolara ve 2008 yılında 10,6 milyar dolara çıkmıştır.

Aynı dönemde 20,4 milyar dolar olan Yunanistan’ın toplam ithalatı, 2007 yılında 60 milyar dolara yükselmiştir. 2008 yılında Yunanistan’ın toplam ithalatı 64 milyar do-

	PASOK Panhelenik Sosyalist Hareket		Synaspismós/ SYRIZA		KKE Yunanistan Komünist Partisi	
1993	3.235.017	46,9	202.887	2,9	313.001	4,5
1996	2.814.779	41,5	347.051	5,1	380.046	5,6
2000	3.007.596	43,8	219.880	3,2	379.454	5,5
2004	3.003.988	40,5	241.539	3,3	436.818	5,9
2007	2.727.279	38,1	361.059	5,0	583.750	8,2
2009	3.012.373	43,9	315.627	4,6	517.154	7,5
2012/May.	833.452	13,2	1.061.265	16,8	536.105	8,5
2012/Haz.	756.024	12,3	1.655.258	26,9	277.227	4,5
2015	289.482	4,7	2.246.064	36,3	338.138	5,5

lar olmuştur. İthalatın ağırlıklı bölümü tüketim malları ithalatıdır. İthalat “patlaması”na paralel olarak tüketim malları ithalatı da hızla artmıştır. 2000 yılında 10 milyar dolar olan tüketim malları ithalatı 2007 yılında 29,3 milyara ve 2008 yılında tarihi rekorunu kırarak 35 milyar dolara yükselmiştir.

İşte bu AB “reformları”yla ortaya çıkan “tüketim cenneti”nde sol partilerin (KKE ve *Syriza*) oylarında önemsenabilir bir artış ortaya çıkmamıştır.

2007 Mortgage Krizi’nin ilk zamanlarında yapılan 16 Eylül 2007 seçimlerinde KKE ve *Syriza* oylarını %2 civarında artırmış olmalarına karşın, her zaman olduğu gibi, Yeni Demokrasi Partisi (%41,8) seçimleri kazanmış ve George Papandreou’nun PASOK’u ikinci parti olarak (%38,1) çıkmıştır.

4 Ekim 2009’da yapılan seçimler, hiç tartışmasız Mortgage Krizi’nin tüm ülkeleri etkisi altına aldığı bir ortamda yapıldı. Sonuçta iktidardaki Yeni Demokrasi Partisi oyların %33,4’ünü alarak ikinci parti olurken, PASOK %43,9 oy oranıyla seçimin “galibi” oldu.

2009 seçimi Yunan halkının Mortgage Krizi’ni çok fazla “hissetmedikleri”ni açık biçimde gösterdi.

Herşey 2009 sonlarında patlak veren “borç krizi”yle birlikte değişti.

Papandreou başkanlığındaki PASOK hükümeti “borç krizi” karşısında bazı “önlemler” almaya çalıştıysa da, gerek parlamentodaki muhalefet, gerekse “sokak muhalefeti” karşısında bir şey yapamayacağını gördü. Öte yandan kriz giderek ağırlaşmaya ve AB, IMF ve Avrupa Merkez Bankası’ndan oluşan “troyka”nın baskısı karşısında Papandreou istifa ederek, yerini eski Avrupa Merkez Bankası Başkan Yardımcısı olan Papadimos’a bıraktı. Ancak yükselen toplumsal muhalefet karşısında beklenen “kemer sıkma” politikalarını uygulayamayınca, Mayıs 2012’de erken seçime gidildi.

Her şey Mayıs 2012 seçimleriyle birlikte değişti.

Seçimlerde PASOK tarihinin en ağır yenilgisi aldı. %30 oranında oy kaybederek, seçimlerden üçüncü parti olarak ancak çıkabildi.

Yeni Demokrasi Partisi de %14,6 oranında oy kaybederek, oyların sadece %18,8’ini alabildi. Bu oranla seçimlerden birinci parti olarak çıkmış olmasına rağmen parlamen-

toda hükümet kurmak için yeterli çoğunluğu sağlayamadı. Kaçınılmaz olarak yeniden seçime gidildi.

Mayıs 2012 seçimlerinde *Syriza* oylarını %12 artırarak, %16,8’e çıkartırken, KKE %1’lik artışla oyların %8,5’ini aldı.

Böylece *Syriza* Yunanistan’da başlı başına bir iktidar alternatifi, ekonomik krize karşı bir “umut” olarak ortaya çıktı. Haziran ayında yapılan seçimlerde *Syriza*’nın oyları %26,9’a yükselirken, PASOK’taki erime devam etti. Ve 2015 Ocak seçimlerinde açık biçimde görüldüğü gibi, PASOK Yunanistan siyasetinde “teferruat” partilerden birisi haline geldi.

Bütün bu tablonun gösterdiği en temel gerçek, mevcut düzenin temel partilerinin kitleler üzerindeki etkisini ve inandırıcılığını yitirdiği ortamda yeni alternatiflerin önünün açıldığıdır.

Türkiye somutunda 2001 Şubat krizi sırasında iktidarda bulunan DSP, ANAP ve MHP’nin 2002 Kasım seçimlerinde barajı geçemeyerek parlamento dışında kalışları nasıl ki AKP’nin yükselişini getirmişse, özellikle PASOK’un krizin “baş sorumlusu” olarak görülmesi *Syriza*’nın önünü açmıştır (biz “bu filmi daha önce görmüştük!”). Bu yönüyle bakıldığında, *Syriza*’nın seçmen tabanının çoğunluğunu doğrudan PASOK’un seçmen kitlesinden oluştuğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Tek farkla ki, PASOK “eski sol”u, *Syriza* “yeni sol”u temsil etmektedir. Seçmen kitlesinin her ikisinde de beklentileri bir ve aynıdır. Şimdi sorun, PASOK’un karşılayamadığı beklentileri *Syriza*’nın ne kadar ve ne ölçüde karşılayabileceğidir.

Bütün bunlar bir tarafa bırakılıp, *Syriza*’nın, yani “Radikal Sol Parti”nin solculuğundan, “radikal sol” oluşundan yola çıkarak teoriler yapmanın ya da *Syriza* “güzelleme”leri döktürmenin fazlaca bir önemi yoktur. Türkiye solu açısından bütün bunların, “güzelleme”lerin, Gezi Direnişi’yle kurulan benzeşimlerin mutlaka ki bir “prim” yapıcı yanı olacaktır ve olmaktadır. Ama hiç kimsenin çıkıp da “radikal sol” denilen bu yeni “sol”culuğun nemenem bir şey olduğunu anlamaya çalışmadığı da açıktır.

Yukarda ifade ettiğimiz gibi, *Syriza*’nın zaferi, ÖDP’den SİP-TKP parçalarına kadar her kesimde bir yansısını bulmuştur. Ama hiç birisi *Syriza*’nın zaferinden önce “sol

medya"ya servis edilen Žižek "güzelleme"ni anımsatmak bile istememektedir. Oysa bu "güzelleme", bugün KKE'ye "ahde vefa" gösterisi yapan Kemal Okuyan'ın "sol haber portalı"nda şöyle verilmiştir:

"Žižek: Dinci köktencilik liberalizm yaratıyor, ancak laik sol yenebilir.

Sloven düşünür Slavoj Žižek, *New Statesman*'de yayımlanan makalesinde Paris katliamının ardından dincilikle liberalizmin ilişkisini yazdı: 'Liberal demokrasiyi eleştirmekten kaçınanlar, dinci köktencilik konusunda susmalı.'" (Sol haber portalı, 12 Ocak 2015, 10:40)

10 Ocak günü *New Statesman*'da yayınlanan Žižek'in bu makalesinde şunlar yazar:

"Köktencilik (*fundamentalism*), liberalizmin kusurlarına karşı bir tepkidir – elbette sahte, yanıltıcı bir tepkidir – ve bu yüzden liberalizm tarafından her defasında yeniden üretilir. Kendi kendine bırakıldığında liberalizm yavaş yavaş kendi mezarını kazar – onun temel değerlerini kurtarabilecek olan tek şey yeni bir Sol'dur (*renewed Left*). Bu temel mirasın

ayakta kalabilmesi için liberalizm, radikal solun (*radical Left*) kardeşçe desteğine muhtaç. Köktencilik yenmenin, ayaklarını bastığı zemini ortadan kaldırmanın tek yolu bu."

İşte Žižek'in "radikal sol" dediği şey, "yenilenmiş sol" dediği şey, *Syriza*'nın kendisinden başkası değildir.

Bugün KKE'ye "ahde vefa" eyleyenler, daha dün, "radikal sol"a "güzelleme" yapan makaleyi "laik sol" diyerek manşetlere çıkarmışlardır. Şüphesiz oportünist oportünisttir. Bu özelliği var olduğu sürece, bir şeyleri çarpıtmaya, değiştirmeye devam edecektir. Bu nedenle yaptıkları "küçük" başlık düzeltmesi ("radikal sol" yerine "laik sol" diyerek) "olağan" görülmelidir. Ama yine de kendi insanlarına karşı "küçük" bir özür borçları olduğu da kesindir. (Pek de umurlarında olmasa da.)

Öte yandan Ufuk Uras zamanında tüümüyle neo-liberal sol haline dönüşmüş olan ÖDP'nin bugün *Syriza* "güzelleme" yaparken, Žižek'in "sol-liberalizm ittifakı" teorisyenliğine de çok ihtiyacı olacaktır.

Belki Yunanistan gibi ortodoks hristiyanlığın egemen olduğu bir ülkede Žižek'in "radikal islamcılara karşı sol-liberal ittifak" projesi sadece güzel bir düşünce olarak kala-

25 Ocak 2015 Seçim Sonuçları

	Aldığı Oy	Oy Oranı	2012'ye göre	Milletvekili Sayısı
Radikal Sol Koalisyon (SYRIZA)	2,246,064	36,34	+9,45	149
Yeni Demokrasi Partisi (ND)	1,718,815	27,81	-1,85	76
Altın Şafak (XA)	388,447	6,28	-0,64	17
Nehir (Potami)	373,868	6,05	Yeni	17
Communist Party of Greece (KKE)	338,138	5,47	+0,97	15
Bağımsız Yunanlar (ANEL)	293,371	4,75	-2,76	13
Pan-Helenik Sosyalist Hareket-Demokratik İşbirliği (PASOK-DP)	289,482	4,68	-7,60	13
Demokratik Sosyalist Hareket (KIDISO)	152,230	2,46	Yeni	–
Merkez Birliği (EK)	110,826	1,79	+1,50	–
Teleia (Apostolos Gkletsos)	109,483	1,77	Yeni	–
Halkçı Ortodoks Yeniden Yükseliş (LAOS)	63,692	1,03	-0,55	–
Yunan Anti-Kapitalist Sol Cephe (ANTARSYA-MARS)	39,455	0,64	+0,32	–
Yeşiller-Demokratik Sol Parti (Prasinoi-DIMAR)	30,074	0,49	-5,76	–
Marksist-Leninist Yunanistan KP (KKE/M-L)	8,033	0,13	+0,01	–
Ulusal Demokratik Reform Partisi (EDEM)	7,608	0,12	Yeni	–
Yunan Halkının Demokratik Kurtuluşu (ELLADA)	4,789	0,08	Yeni	–
Devrimci İşçi Partisi (EEK)	2,441	0,04	Yeni	–
Yunanistan Enternasyonalist Komünist Örgüt (OKDE)	2,206	0,04	Yeni	–
Bağımsızlar	1,414	0,02	+0,02	–

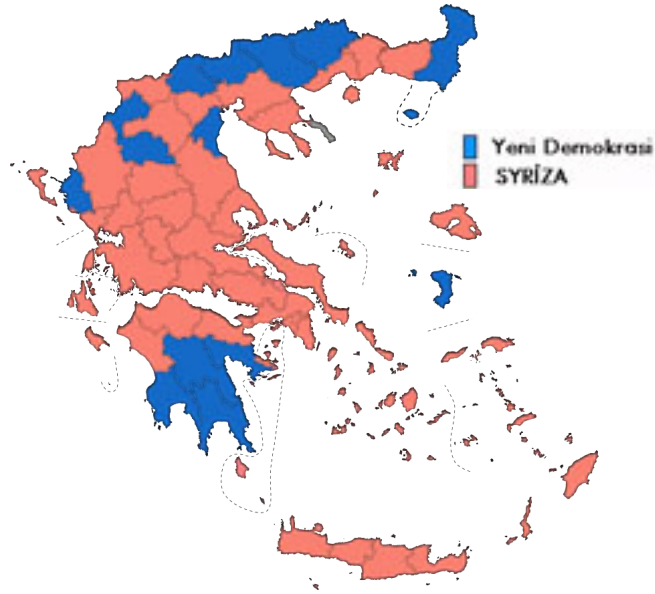
bilirse de, “nüfusunun %99’u”nun müslüman olduğu ve islamcı bir iktidarın bulunduğu ülkemizde nelere yol açabileceğini tüm solun oturup düşünmesi gerekir.

Son olarak “küçük” bir anımsatma daha yapalım:

25 Ocak 2015 seçimlerinde kayıtlı 9.911.495 seçmenin 6.330.786’sı, yani %63,87’si oy kullanmıştır. Bir önceki seçime göre katılım oranı %1,4 artmıştır.

Seçim haritasında görüleceği gibi, Yeni Demokrasi Partisi, 2012 seçimlerinde oldu-

ğu gibi, belli oranda oy kaybetmiş olsa da, kırsal bölgelerdeki gücünü büyük oranda korumuştur. 6 Mayıs 2012 seçimlerine ilişkin yaptığımız değerlendirmede (*Kurtuluş Cephesi*, Sayı: 127, Mayıs-Haziran 2012) , bu durumun, *Yunan köylüsü* tarafından “Yunanistan Krizi”ni daha çok “kentlerin ve kentlilerin sorunu” olarak görülmesinin bir sonucu olduğunu belirtmiştik. Bu durum bu seçimlerde de değişmemiştir. Bu olgunun da gelecekteki siyasal gelişmelerde etkin bir unsur olduğu gözönüne alınmalıdır.

ULAŞ BARDAKÇI

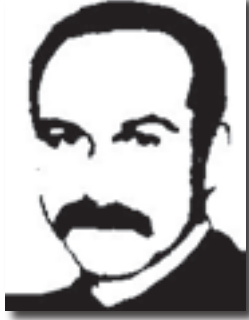
1947 Hacibektaş
19 Şubat 1972 İstanbul

Hele Ulaş'a Ulaş'a
Ulaş benzerdi güneşe
Ulaş gardaş can veriyor
Yüreğim düştü ateşe.

Ulaş'ın elinde mavzer
Mavzeri türküye benzer,
Bizimkiler böyle ölür
Böyle ölür bizimkiler

Tohumlar düştü toprağa
Donandı yeşil yaprağa
Kurban olam kurban olam
Seni yaratan toprağa.

İLKER AKMAN
1950 Ankara
26 Ocak 1976/Beylerderesi

HASAN BASRİ TEMİZALP
1950 Maraş
26 Ocak 1976/Beylerderesi

YUSUF ZİYA GÜNEŞ
1955 Ankara
26 Ocak 1976/Beylerderesi

YÜKSEL ERİŞ

1951 Tekirdağ/Şarköy
21 Ocak 1977/Trabzon

1951 yılında Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğdu. Devrimci mücadeleye, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Müzik bölümüne girdikten sonra aktif olarak katıldı. 30 Mart 1972'deki Kızıldere olayından sonra THKP-C'nin yeniden örgütlenmesinde etkin olarak çalıştı. 1974 yılına kadar ülkenin değişik yerlerinde örgütlenme çalışmalarını sürdürdü. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri'nin kurucularından olan Yüksel yoldaş, ülkenin değişik bölgelerinde örgütçü ve yönetici olarak görev yaptı. 1976 yılına kadar sürdürdüğü Güney Anadolu bölge yöneticiliğinden Karadeniz bölge yöneticiliğine atandı ve kır gerillasının stratejik hazırlıklarını yönetti. THKP-C/HDÖ Merkez Yönetim Komitesi üyesi olarak "26 Ocak Harekâtı" için bulunduğu Trabzon'da 21 Ocak 1977 günü şehit düştü.

NEDİM ATILGAN

1959 Uşak/Karahallı-25 Şubat 1981 Selendi

1959 yılında Uşak ilinin Karahallı ilçesinde doğdu. Küçük yaşta ailesi İstanbul'a taşındı. İlkokulu bitirdikten sonra işçi olarak çalışmaya başladı. 1979'dan itibaren THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyetlerde bulundu. 1980 Kasım'ında gözaltına alındıktan sonra hiçbir suçlamayı kabul etmedi. Bir süre sonra zorla askere alındı. "Halkın silahlı devrimcilere ihtiyacı varken, oligarşiye askerlik yapmak olanaksızdır" diyerek birlikten firar etti. Profesyonel olarak örgütsel faaliyetlere katıldı.

1981 Şubat ayında oligarşinin kuşatma ve imha operasyonlarından kurtulmak amacıyla çıktıkları Selendi-Kula dağlarında, bir grup yoldaş ile birlikte çembere alındılar. Bir hafta süren kuşatma sonunda 25 Şubat 1981 günü meydana gelen bir çatışmada şehit düştü.

MUSTAFA ATMACA

1948 Sivas/Kangal-29 Şubat 1992 İstanbul

1948 Sivas/Kangal doğumlu Mustafa Atmaca, işçi olarak değişik işyerlerinde ve fabrikalarda çalışmış ve 1976 yılında Sefaköy'de metal işkolunda çalıştığı fabrikada işçi olarak çalışan Mehmet Yıldırım yoldaşla tanışarak THKP-C/HDÖ örgütsel ilişkileri içine girmiştir. Bu tarihten sonra sendikal faaliyetlerde bulunan Mustafa yoldaş, 1978 yılında bağımsız Çağdaş Maden-İş Sendikası Genel Başkanlığına seçilmiştir. 12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, tüm sendikalar gibi, Çağdaş Maden-İş de kapatılmış ve Mustafa yoldaş ve diğer sendika yöneticileri hakkında değişik davalar açılmıştır.

1981 Mart ayında örgüte yönelik bir operasyonda gözaltına alınmış ve birbuçuk ay sonra tutuklanarak Alemdağ cezaevine gönderilmiştir. 1983 yılında tutsaklığı sona erdikten sonra iki yıl Tekirdağ'da zorunlu ikamete tabi tutulmuştur. İşkence ve tutsaklık koşullarından kaynaklanan hastalık, etkin bir biçimde devrimci faaliyetlere katılmasını engellemiş ve her türlü olanaksızlıklar içinde sürdürülen tedavisi başarılı olmamış ve 29 Şubat 1992 günü yaşamını yitirmiştir.

Siyasal Mücadele Sosyal Faaliyete Nasıl Dönüştü?

Bir zamanlar insanlar, nereden ve nasıl geleceğini bildikleri mutlu ve güzel günlere inanıyorlardı. O günlerde devrimci mücadele siyasal bir mücadeleydi, iktidar mücadelesiydi. Mücadele ne kadar geriye itilirse itilsin, insanlar sabırla ve bir o kadar kararlılıkla gelecek günleri beklerlerdi. Tek yol devrimdi, her şey devrim içindi.

Bu zamanlarda her türlü ekonomik ve sosyal mücadeleler hızla siyasallaşırken, ekonomik ve sosyal ilişkiler de aynı hızla siyasallaşıyordu. Topluluk içindeki her türlü feodal ya da yarı-feodal ilişkiler yerlerini siyasal ilişkilere terk ederken, siyaset ve siyasal mücadele tek gündem maddesiydi.

Genel olarak 1965'den 1980'e, özel olarak 1976'dan 1980'e kadar süren bu zamanlar, 12 Eylül'ün baş paşası Evren'in sözleriyle, "biz gelmeseydik, şimdi burada onlar olacaktı" dediği günler çok gerilerde kaldı.

12 Eylül askeri darbesiyle devrimci siyasal mücadele çok gerilere itildi, elde "savunulacak" tek bir legal mevzi bile kalmadı. Yıllar baskı, terör, işkence ve katliamlar yılıydı. Binlerce, on binlerce, yüz binlerce insan işkenceden geçirildi, sorgulandı, gözaltına alındı, tutuklandı.

"Askerlerin terörü insanların beyinlerinde derin izler bıraktı. İşkence sadece bilgi almaya hizmet etmemişti ki, sorgulamadan da işkence yapılmıştı ya da saçma sorular sorulmuştu. Hedef tutukluyu kırmak, aşağılamak, onu insanlığından yoksun bırakmak, kimliğini yok etmektir. O, bir numara olmuştu, yerde yatan ve greksinimlerini denetimsiz yapan, ko-

kan, sakallı ve vahşi bir canavar. İşkencenin kurbanı sadece tutuklu değildi, böylece tüm ailesi ve sosyal çevresi de cezalandırılıyordu. Sürekli işkence görme tehdidi, toplum tarafından içselleştirildi ve bir öz savunma olarak uyumlu bir sosyal davranışa yol açtı."

Bir yandan yeni-uyumlu "sosyal davranış" biçimi, diğer yandan devrimci mücadeleyi sürdürme istek ve kararlılığı 12 Eylül teröründen çıkış yolu olarak birlikte ve bir arada varlığını sürdürmeye başladı.

Elde kalan devrimci güçlerin, mücadeleyi sürdürmeye yönelik her hamlesi, karşı-devrimin birkaç misli karşı darbesiyle karşılaştı. İleriye yönelik yapılan her hamle, karşı-devrim tarafından daha da gerilere sürülmeyle paralel sürüp gitti.

"Uyumlu sosyal davranış" tarzı, kendi ideolojik gerekçesini, Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığından, "tarihin sonu" tezlerinden üretirken, Gramscici "sivil toplumculuk" bu davranış tarzının "teori"si haline geldi.

Bir yandan devrimci silahlı mücadele yaşanan karşı-devrimci baskı ve terörün "nedeni" olarak sunulurken, diğer yandan on yılların revizyonistleri ve oportünistleri hızla legal alanları yeniden fethetmeye koyuldular.

İleriye yönelik her devrimci girişim ne kadar geriletilirse, legalizme o kadar alan açıldı. Sol, bir bütün olarak *sözde* "sivil toplumculuk"u reddederken, "sivil toplumculuk" solun tüm gözeneklerine derinlemesine nüfuz etti.

1990'ların ortalarına gelindiğinde silahlı devrimci mücadeleyi savunan örgütler giderek daralmaya, mücadele kapasitesini yitirmeye ve nihayetinde varlığını sürdüremez hale gelmeye başladı. Bunun ilk sonuçları "kırlarda" ortaya çıktı.

Yıllarca yere-göğe sığdınlamayan "kır gerillası", giderek eylemsizlik içinde biçimsizleşmeye başladı ve sonuçta düğünlerde "gerilla halayı" çeken sıradan bir "sosyal gruba" dönüştü.

Bu dönüşüme paralel olarak, belli belirsiz "gerilla" propagandası/reklamı üzerinde biçimlenen legal faaliyetler, demokratik kitle örgütlerinden "STK"lara, faaliyet mekanları da "kültür merkezleri"ne dönüştü.

Legal olanaklardan yararlanma adına kurulan her "kültür merkezi", başlı başına bir "sivil toplum" örgütlenmesi olarak, baştan ve "teorik" olarak reddedilen Gramscici "sivil toplumda hegemonya kurma" araçlarına evrildi.

1990-1995 yıllarında ağır kayıplar veren değişik örgütlerin "şehir gerilla" faaliyetleri, Mart 1995 Gazi olaylarıyla birlikte önemli bir duraklamaya ve dönüşüme uğradı.

Bu alanda yoğun eylemlilik içinde olan bazı örgütler, özellikle 9 Ocak 1996 tarihinde gerçekleştirilen Özdemir Sabancı eyleminden sonra ağır kayıplar karşısında yeni "taktikler" oluşturmaya yönelmişlerdir. Bu "taktikler" in belirleyicisi ise, giderek yoğunlaşan bir legalizasyon ve silahlı eylemlerin terk edilmesi olmuştur.

Kendisini DHKP-C olarak örgütleyen DS bu durumu kendi jargonundan şöyle ifade etmiştir:

"Çiller grup toplantısında 28.11.1996 tarihli bir emniyet raporuna atf yaparak DHKP-C'nin Susurluk'la ilgili eylem hazırlığı içinde olduğunu iddia etmiştir..

Elbette çetelerin peşindeyiz, halkımıza bunların gerçek yüzünü göstermek, halkın çetelerden hesap sormasına önderlik etmek misyonumuzun gereğidir. Ancak tüm kamuoyuna açıkça ilan ederiz ki, bu süreçte DHKP-C olarak bu sorunla ilgili HERHANGİ BİR ASKERİ EYLEM PROGRAMIMIZ YOKTUR."* (Büyük harfler kendilerine aittir)

Artık silahlı eylemlerin ikincil, hatta tüümüyle bir yana bırakıldığı, legalleşmenin ve legal alanlarda "kültür merkezleri" aracılığıyla faaliyet yürütmenin başat hale geldiği yeni bir döneme girilmiştir.

Bir zamanların illegal ve silahlı mücadele yanlısı örgütlenmesi olan *Devrimci Proletarya* hareketi bu gelişmeyi şöyle değerlendirmiştir:

"... devletin devrimci örgütlere karşı izlediği ve 'yeraltına ve silahlı mücadeleye hayır, yasal çalışmaya evet' şeklinde özetlenebilecek stratejisiyle örtüşmesi de yine tesadüfle açıklanamaz. Bu ruh hali içinde ve bu koşullarda, yasallığın 'cazip' ve 'huzurlu' olanakları ile yeraltının ağırbaşlı bedelleri teraziye vurulunca, birincisi ağır basmıştır ... Yeraltı korkusu, tasfiyeciliğin karakteristik özelliği ve en açık belirtilerinden biridir."**

Gerekçesi, ister uğranılan ağır kayıpların yerlerinin doldurulamaması olsun, ister illegal ve silahlı mücadelenin oligarşinin ağır baskısına maruz kalması olsun, her durumda 90'ların ortalarından itibaren legalizmin neredeyse tüm solu kapsamına aldığı yeni dönem başlamıştır.

Her ne kadar "yeni dönem", biraz geri çekilmek, biraz "soluklanmak", kayıpları "telafi etmek" vb. nedenlerle "taktiksel evre" olarak görülmeye çalışılmışsa da, süreç giderek uzamaya başlamış, bir ve aynı şeyleri biteviye yineleyen bir görünüme bürünmüştür.

1995-2000 dönemi, "globalizm" söyleminin egemenlik kurduğu, neo-liberal ekonomi politikalar yoluyla "nispi refah" görüntüsünün ortaya çıktığı, menkul kıymetler borsasının (İMKB) kent küçük-burjuvazisinin yaşamının ayrılmaz bir parçası haline geldiği bir dönem oldu. Bu dönemde sol, durağan ve edilgenlik içinde sadece günü kurtarma, elde olanı koruma kaygısı içinde toplumsal yaşamın izleyicisi konumunda kaldı. Bunun sonucu da, sol örgütlerin kan kaybının süregelenleşmesi oldu.

1999 yılı, yeni bir "yüzyıl"ın, "milyenyum"un arifesi olarak Bülent Ecevit'in azınlık hükümetiyle başlarken, en önemli gelişme A. Öcalan'ın Kenya'dan alınarak Türkiye'ye teslim edilmesi oldu. Bu gelişme de, Türki-

* Halk İçin Kurtuluş, Sayı: 19, s. 4, 1 Mart 1997

** *Devrimci Proletarya*, S: 36, s. 4 Şubat 1995.

ye siyasetindeki hareketliliğin ana unsuru durumunda olan Kürt ulusal hareketinin (bir süreliğine de olsa) ikincil plana itilmesi sonucunu doğurdu. Soldaki edilgenlik ve durağanlık, Kürt ulusal hareketini de kapsayarak genel bir nitelik aldı.

Bu ortamda yapılan seçimlerde Bülent Ecevit'in DSP'si birinci parti olurken, MHP ikinci parti olarak seçimlerden çıktı. Ardından DSP-MHP-ANAP koalisyon hükümeti kuruldu.

"Milenyum", yüksek faiz politikalarıyla, borsa spekülasyonlarıyla ve kredi kartlı yaşamla başladı. Ekonomik kriz kapiya dayanmıştı. Şubat 2001'de Türkiye tarihinin en büyük ekonomik krizi patlak verdi.

İşte bu ortamda durağanlık ve edilgenlik koşullarında sürekli kan kaybeden sol, DS'nin (DHKP-C'nin) önerisiyle ve planlamasıyla 20 Ekim 2000 tarihinde ölüm orucu sürecine başladı.

DHKP-C, TKP/ML ve TKİP başta olmak üzere değişik sol örgütlerin katılımıyla 20 Ekim 2000'de başlayan ve DHKP-C dışındaki örgütlere mensup devrimci tutsakların 28 Mayıs 2002 tarihinde sona erdirdiği, ama DHKP-C tutsaklarının 21 Ocak 2007'ye kadar sürdürdüğü ölüm oruçları sürecinde (19 Aralık "Hayata Dönüş" operasyonunda yaşamını yitiren 30 kişi dahil) 122 kişi yaşamını yitirdi.

2000-2002 yılları arasında "sol"un birleşik ve birlikte sürdürdüğü ölüm orucu, 19 Aralık müdahalesine rağmen kitlelerin politizasyonunda önemli bir etkide bulunmadı. Ölüm orucunun kanlı katliamları karşısında ekonomik krizin ağırlığı yaşamın her alanında kendisini kabul ettirdi. Bu durum ölüm orucunu sürdüren devrimci tutsaklar arasında ayrılmaya ve giderek ölüm orucunu bitirmeye yönelik bir tutum alınmasına yol açtı.

DHKP-C kendi saflarını pekiştirmeye yönelik olarak ölüm orucunu sürdürürken, "kalan sol" daha yoğun biçimde "kültür merkezleri"nde toplaşmaya ve tüm siyasal faaliyeti kültürel faaliyet alanına hapsetmeye koyuldu.

ŞİP kendisini "TKP" olarak örgütlerken, *Nazım Hikmet Kültür Merkezi* ve ardından *Nazım Hikmet Akademisi* yeni dönemin yeni kuruluşları olarak piyasaya çıktı.

2004 yılı MLKP rüzgarlarının esmeye başladığı ilk yıl oldu. 2007 yılına kadar solda "fir-

tına" gibi esen MLKP, mevcut durağanlığın yaratmış olduğu tepkiyi örgütleyerek ölüm oruçlarıyla ortaya çıkan boşluğu doldurmaya girişti.

Benzer biçimde "Halkevçiler", yeni misyon ve yeni vizyon sahipleri olarak sosyal sınıfların değil, sosyal kesimlerin sözcülüğüne soyundu. "Sağlık hakkı", "ulaşım hakkı", "barınma hakkı", "çevre ve su hakkı" gibi sosyal alanlarda faaliyet yürütmeye koyuldu. Bu sosyal sorunlara karşı "farkındalık" yaratarak yürütülen faaliyetleri siyasallaştırma adına bir "parti" bile oluşturmaya çalıştılar.

Tüm bu "yeni", kimilerinin büyük "tez"-leriyle "post-devrimci dönem"de legalizasyon alabildiğine yaygınlaşırken, silahlı mücadele sadece birkaç kişinin gerçekleştirdiği "feda" eylemlerine indirgendi. Dersim merkezli "gerilla" hareketleri de kendi içinde yozlaşarak sıradanlaşmayı sürdürdü. (Bu öylesine uç noktalara kadar gelişti ki, Kasım 2012'de tam teçhizatlı 24 MKP/HKO "gerillası" Dersim'de cümbül cemaat teslim oldu.)

MLKP rüzgarlarının estiği 2004'lerden günümüze kadar on yıl geçti. Bu on yılda solun tek aktivitesi, 1 Mayıs'larda ortaya çıkan hareketlilik ve çatışmalar oldu. Daha önceki yılların legalist partileri gerilemeye başlarken, yeni legalistler partileşerek piyasaya çıktılar. Her yeni legalist parti yeni bir hareketin temsilcisi olarak kendisini sunarken, kuruluşlarının ilk birkaç ayını kapsayan "aktivite"nin bir adım ötesine geçemediler. İster silahlı, ister silahsız/barışçıl olsun, hiçbir mücadele biçimi etkinlik sağlayamazken, beklentiler hiçbir biçimde gerçekleşmedi. Kısacası, "umudu büyütme"yle yıllar geçirildi, ama ortada büyümeyi bir yana bırakalım, varlığını sürdürebilen bir "umut" bile kalmadı.

Siyasal mücadelenin gelişmediği/gelişemediği, siyasal mücadele alanından yeni unsurların sağlanamadığı bir ortamda, kaçınılmaz olarak ilişkiler sosyalleşmeye ve "mücadele alanları" sosyal ilişki alanları olmaya başladı.

DHKP-C, 2007 yılında büyük bir "manevra" ile ölüm oruçları sürecini tamamlarken, faaliyetlerini İstanbul'un bildik mahallelerinde toplattı. *Grup Yorum* konserleriyle "kitle ilişkisi" kurmaya yöneldi. Bu ilişkilerde "yozlaşmaya karşı mücadele", "uyuştu-

rucuya karşı mücadele”, “ahlaksızlığa karşı mücadele” sloganları öne çıkartılarak, mahallelerin “sosyal sorunları” üzerinden “siyaset” yapmaya çalışıldı.

MLKP, kendisini legal parti haline dönüştürerek ve nihayetinde HDP’ye ilhak ederek piyasadan çekilirken, Halkevçiler birkaç kişilik “gösteriler”le varlıklarını sürdürmeye çalıştılar. ÖDP, Ufuk Uras’lı neo-liberal sol çizgisinde giderek gerilere düşmeye başladı. Ufuk Uras’ın tasfiyesi de bu gerilemeyi durdurmaya yetmedi.

Özcesi, beklenen, umulan, “bir gün mutlaka” denilen, o “güzel” günler bir türlü gelmedi. Devrim beklentileri giderek tükenmeye başladı. “Geciken devrim” karşısında insanlar ayakta kalmaya, en azından hala “devrimci” olarak varolmaya zorlandılar. Siyasal mücadele, mevcut düzen içi seçimsel mücadeleden bir adım öteye taşınmadı. Ama yaşam akmaya devam etti.

Bu koşullarda siyasal ilişkiler giderek sosyal ilişkilere, siyasal mücadeleye sosyal faaliyete dönüşmeye başladı. Devrimci teori tümüyle unutulup gitti. Devrimci teorinin kılavuzluğu, yol göstericiliği olmayınca da, herşey el yordamıyla, sosyal yaşamın akışı içinde idare edilmeye çalışıldı.

Siyasal ilişkilerin sosyal ilişkilere dönüşümü, giderek sol “medya”da kendisine yer bulmaya başladı. Öyle ki, neredeyse sıradan sosyal faaliyet siyasal bir faaliyetmişcesine “algı”lanmaya ve sunulmaya başlandı.

Aşağıda vereceğimiz örnekler, *Yürüyüş* dergisinin son bir aylık sayılarından ve aynı çizgide yer alan *www.halkinsesi.tv*’den derlenmiştir. Bu örneklerle bakıldığında, siyasal mücadelenin sosyal faaliyete dönüşümünün ne kadar yaygın olduğu açıkça görülecektir.

1) Okmeydanı’nda “Gözaltı Tavrı ve Sahiplenme” Konulu Halk Okulu Çalışması yapıldı

Okmeydanı’nda, 28 Ocak tarihinde gözaltı tavrı ve sahiplenme üzerine halk okulu çalışması yapıldı. Polisin saldırılarına karşısında yasal haklarımızın ne olduğunun anlatılmasıyla başlayan çalışmada, gözaltına alınanlar da yaşadıklarını paylaştı. AKP’nin saldırılarının meşru olmadığı ve buna karşı direnmenin en temel hak olduğu anlatıldı.

Son olarak eylemlerin sahiplenilmesi ve saldırılara karşı dayanışmayı büyütme üzerine sohbet edildi. 1 saat süren çalışmaya 18 kişi katıldı.” (3 Şubat 2015/*halkinsesi.tv*)

2) “Londra’da 24. Halk Toplantısı Yapıldı

1 Ocak Pazar günü Anadolu Halk Kültür Merkezi’nde yapılan halk toplantısı her zamanki gibi kahvaltıyla başladı yine... *Yürüyüş* Dergisinin Öğretmenimiz köşesi bir kaç kez okundu. Herkes tek tek fikirlerini ifade edip ne anladıklarını anlatan kısa konuşmalar yaptı. 34 kişinin katıldığı toplantıdan sonra, toplu olarak hastanede yatmakta olan arkadaşımız Hüseyin Armutlu ziyaret edildi.” (2 Şubat 2015/*halkinsesi.tv*)

3) “Altınşehir’de Dergi Dağıtımı

Altınşehir-Bayramtepe’de *Yürüyüş* dergisi dağıtımı yapıldı. 1 Şubat Pazar günü, Bayramtepe Tokat mahallesi bölgesinde *Yürüyüş* dergisinin 454. sayısının tanıtımı ve satışı yapıldı.

Saat 16.30’da başlayan dağıtımda mahallede bulunan kahveler dolaşıldı. Daha sonra kapı çalışmasına geçildi. Mahalledeki sokakların tamamı dolaşıldı. 3 Halk Cephe’li’nin katıldığı dağıtım 50 dergi halka ulaştırılarak saat 18.00’da bitirildi.” (2 Şubat 2015/*halkinsesi.tv*)

4) “Dersim’de Yozlaşmaya, Uyuşturucuya, Fuhuşa Karşı Mücadeleyi Büyüteceğiz!

Halk Cepheliler 25 Ocak günü Dersim’de Yeni Mahalle’nin bir bölgesinde yozlaşmaya, uyuşturucuya karşı kampanya çerçevesinde tek tek evleri gezip evlere misafir oldular. 3 grup oluşturularak yapılan çalışmada gidilen evlerde yozlaşmaya ve uyuşturucuya karşı mücadele ve mahallede yaşanan sorunlarla Halk meclisleri ve Halk komiteleri ile ilgili sohbet edildi. Gidilen evlerde halkın ilgisi ve misafirperverliği iyiydi. Çaylar içildi ve öneriler istendi.” (25 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

5) “Devrimci Gençlik Sanat Okulunda Dersler Başladı!

Devrimci Gençlik Sanat Okulun-

da 4 haftadır koro dersleri devam ediyor. Her Pazar saat 13.00 de başlayan koro dersleri için Grup Yorum kayıt almaya devam

ediyor. Tüm gençleri liseli ve üniversitelileri Grup Yorum Dev-Genç korosuna çağırıyor.” (25 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

6) “İsviçre Gençlik Sinema Akşamı Yaptı

İsviçre gençlik Basel Boran Kültür Merkezi’nde bir sinema akşamı düzenledi. Bir hafta önce sinema akşamı çalışmalarına başlayan gençler film olarak “*Das Experiment*” (Deney) filmini seçtiler.

Film gösteriminden önce *büyüklerin hazırladığı yemeği* toplu olarak yiyen gençler daha sonra film seyrettiler.” (25 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

7) “İkitelli’de Halk Meclisi Çalışması

19 Ocak pazartesi günü İkitelli’de yapılacak olan Büyük Halk Meclisi Toplantısı’nın ozaliti asıldı. Ozalitlerde yoksul mahallenin yaşadığı sorunlar üzerine çağrılar yazıldığı 10 ozaliti asıldı. Toplantının ardından doğal afetlerle ilgili bilgilendirme yapılacağı söylendi.” (20 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

8) “Mersin’de Şehit Mezarları Ziyaret Edildi

Mersin Tarsus’ta Halk Cepheliler mezarları bulunan halk kahramanlarının Altan Berdan Kerimgiller ve Kemal Askeri’nin mezarlarını ziyaret edip nergis bıraktılar. 18 Ocak günü yapılan ziyarette “Mezarlarımızda Sıhpsiz Kalmayacak” denilerek mezarlarımız temizlendi, nergislerle süslendi. Bir dakikalık saygı duruşundan sonra mezarlık terk edildi.” (20 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

9) “Kitap Okumayı Halklaştırıyoruz!

Basel Boran Kültür Merkezi’nde 18 Ocak gününden itibaren her pazar olacak şekilde ‘Okuma Günleri’ düzenlenmeye başlandı. İlk okuma gününe 8 kişi katıldı. Okuma günlerinde ilk okunan kitap Haziran Yayıncılık’tan çıkan Halk Sınıfı kitabı.

Okuma her paragrafın önce okunup sonra değerlendirilmesi şeklinde yapıldı. Katılımcıların aktif olarak katıldığı okuma günü iki saat sürdü.” (Yürüyüş, Sayı: 453.)

10) “Okmeydanı Dergi Dağıtımçıları Kahvaltı Yaptı!

18 Ocak Pazar günü saat 11.00 de Okmeydanı Halk Cephesi Okmeydanı Mahallesi’nde dergi dağıtımçıları kahvaltı etkinliği yaptı. Yıllardan beri Okmeydanı’nda dergi dağıtım arkadaşlarımızın bir araya gelerek, birbirleri ile tanışarak kahvaltılarını yaptılar ve sohbetler edildi. Kahvaltı bittikten sonra bu etkinliklerin ve kahvaltılarının devam edeceğini söyledikten sonra bitti. Kahvaltıya 17 kişi katıldı.” (18 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*/Yürüyüş, Sayı: 453)

11) “İsviçre Basel Boran Kültür Merkezinde Sabah Kahvaltısı Düzenlendi

Basel Boran Kültür Merkezi kahvaltı düzenledi. Zengin bir kahvaltı eşliğinde yapılan sohbette aileler çocuklarıyla birlikte yer aldılar. Boran kültür Merkezinde düzenlenen pazar kahvaltısına 20 kişi katıldı.” (18 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

12) “Londra’da Yürüyüş Dergisi Standı

Haftalık Yürüyüş Dergisi standı yine Wood Green Kütüphanesi önündeydi. Bu hafta genel olarak dergi alan kendi problemlerini anlatıp çözüm üzerine yardım istedi. Bu hafta ki stant halkın sorunlarını dinleme günü gibi geçti.” (17 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

13) “Trakya Kültür Merkezi Türkü Gecesi Düzenledi

Düzenin yoz eğlence anlayışına karşı türkü gecelerimizle alternatif oluyoruz. Ailelerimiz ve gençlerimizle halkımızın kültürlerini sürdürmeye devam edeceğiz

11 Ocak 2015 Pazar günü saat 20.00 de dernek binamızda bu yılın 3. türkü gecesi gerçekleştirildi. Geceye Berkin Elvan’ı anlatan tek kişilik oyunla başlandı. Daha sonra Trakya ve birçok yörenin türküleri seslendirildi. Ahmet Arif’in ‘Anadolu’ şiiri

okundu. Coşkulu geçen etkinlik 22.00 da sonlandırıldı. Geceye 25 kişi katıldı.” (16 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

14) “Anadolu Gençlik Kış Tatil Kampı Sona Erdi

Sabah kalkış, spor, kahvaltı, sohbet konularımız, pratik çalışmada ırkçılığa karşı kısa film çekimleri, kültürel çalışmalardaki tiyatro, koro, halkoyunları çalışmalarını yılbaşı akşamına kadar sürdürdü. Gün içinde yaptığımız çalışmaların ardından akşamları geç saatlere kadar oyunlarımızla eğleniyorduk. Yılbaşı akşamı programımıza değişik ülkelerden ailelerimiz katıldı.” (9 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

15) “Halk Cephelilerin Yeni Yıl Kutlaması/Yeni Yıl Yeni Zaferler Getirecek

Baskıların ve sömürünün daha da katlandığı bir yılı geride bırakarak yine zaferler ümidiyle yeni yılı karşıladık.

2014 yılı hak gaspları, katliamlar ve direnişlerle tarihe geçti. Halk Cepheliler İstanbul’da da yeni yıla hep birlikte girdiler.

31 Aralık akşamı Okmeydanı’nda bir araya gelerek yeni yılı karşıladılar. Altınsaray Düğün Salonu’nda saat 19.00’da saygı duruşuyla başladı program. Yapılan kısa bir konuşmanın ardından davul ve zurna girdi salona. Sesi duyanlar kendilerini direkt piste attılar ve coşkulu halayların ilkinin çektiler.” (6 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

16) “Çayan Mahallesi’nde Cephe Milisleri Hırsız Cezalandırdı

Çayan mahallesinde gaspçılık yapan üç kişiden biri, 27 Aralık 2014 Cumartesi günü yakalandı ve Cephelilere

teslim edildi. Hırsızdan halktan çalınan para alınarak sahiplerine iade edildi. Daha sonra Sokullu Caddesine çıkartılan gaspçı halka teşhir edilerek, ajitasyonlar eşliğinde cezalandırıldı.” (4 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

18) “Mersin’de alternatif yılbaşı kutlaması yapıldı

Mersin’de düzenlenen kutlamaya Adana’da katıldı ve

Mersin’deki arkadaşlar ve ailelerle tanışılıp sohbetler edildi

Alternatif bir yeni yıl kutlamasıydı. Çünkü bir yerlerde içip içip yerlerde sürünenler, anlamsız ya da kültürümüze aykırı şarkılar türkülerle teşhir edici göbek dansları, pahalı giriş... Bizlerde yani halkımızın asıl olan geleneklerinde alkolsüz, geleneğimize uygun hep beraber söylenen halk türküleri ve şarkıları söylendi. Bir yerlerde güne hala sarhoş başlanırken, bizler uyanık bir şekilde yeni yılın ilk gününe merhaba dedik. Saat 19.00’da toplanmaya başlayan misafirlerimiz tek tek kapıda karşılandı.” (2 Ocak 2015/*halkinsesi.tv*)

TOKİ’leşen sosyal ilişkiler alanında giderek kendisine yer bulan “pazar kahvaltıları” (branch), yılbaşı günü ailelerin bir araya gelmesiyle yapılan “yeni yıl kutlamaları”, birer turistik grup gezisinden öteye geçmeyen kış-yaz “gençlik” kampları, birkaç kişiden oluşan “ekipler” halinde dergi dağıtımları ve nihayetinde çaylar, börekler, pastalar... İşte tüm bu ve benzeri sosyal faaliyetler ve sosyal ilişkiler, birer “devrimci duruş”, “kitle ilişkisi” vb. olarak günlük yaşamın her alanında kendisine yer bulmuştur.

Şüphesiz bu sosyal faaliyetlerde yer alanlar kendilerini “halk cephe” vb. olarak tanımlarken çok içten ve samimidirler. Katıldıkları sosyal faaliyetleri “siyasal” ilişkilerin devamı olarak gördüklerinden de şüphe edilemez. Ama yapılanların çok basit ve sıradan bir sosyal faaliyet olduğunu, siyasal mücadeleyle uzaktan yakından ilişkisi olmadığını sorgulamadıkları da kesindir.

Çok daha önemlisi, kendilerini THKP-C’nin “mirasçısı” olarak gören, yeri geldiğinde Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni savunduklarını cümle aleme ilan eden, geçmişte gerçekleştirdikleri silahlı eylemleri gelecekte yapacaklarının “terminatı” olarak sunan bir hareketin, akıl almaz boyutlarda tüm ilişkilerini deşifre etmesidir.

Bu deşifrasyon, sadece sözel değil, aynı zamanda görüntülü olarak olanca hız ve bereketiyle sürdürülmektedir.

Neredeyse her türlü “kitle” ilişkisinin aleyhine döküldüğü koşullarda, hiç tartışmasız illegal, gizli ve silahlı faaliyet yürütmek “pek de” olanaklı değildir. İlegal faaliyet yürüten “silahlı eylemci”, daha eylemin ilk dakikalarından itibaren bilinir olmakta ve “medya”da özgeçmişleriyle, fotoğraflarıyla yayınlanmaktadır.

Dahası, bu “sosyal çalışma tarzı”yla tüm ilişkilerin belli mahallelere sıkıştırıldığı bir ortamda, polisin bilgi ve denetimi olmaksızın silahlı eylem hazırlığının yapılabilmesi bile olanaksızdır. Bu durumda yapılabilecek tek şey, “askeri kadrolar” ile “sosyal kadrolar” birbirinden ayırmak ve “askeri kadrolar” bağımsız/özerk birimler içinde örgütlemektir.

Burada temel koşul, sadece “teori”de kabul ediliyor görünen “politik ve askeri liderliğin birliği” ilkesini bir yana bırakmak değil, aynı zamanda “askeri kadro”ları tüm dış ilişkilerden tecrit etmektir. Deşifre kadrolarla silahlı eylem örgütlemek için kaçınılmaz olan bu “tecrit”, giderek tekil-bireysel “eylemci” tipinin öne çıkmasına yol açar. Kendi deyişleriyle, “feda eylemci”, bu tecrit olmuş, dış ilişkilerinden yalıtılmış, eylem için gerekli araçları kendisinde barındıran ve yerini sadece kendisinin bildiği “hedefe! yönelen bir eylemci tipi haline dönüşmüştür.

6 Ocak 2015 günü DHKC tarafından yayınlanan 439 nolu “açıklama”da ortaya çıktığı gibi, tekil-bireysel eylemcinin nerede ne yapacağı “merkez” tarafından bile bilinmemektedir. İşte bu bilinemezlik ortamında, kendileriyle uzaktan yakından ilişkisi olmayan bir kişinin gerçekleştirdiği kabul edilen “feda eylemi” kolayca “merkez” tarafından üstlenilmiştir (Elif Sultan Kalsen olayı). Daha sonraki günlerde, özellikle “sol medya”nın ısrarı karşısında yapılan açıklamada, “iletişim hatası”ndan söz edilerek “özür” dilenmeye çalışılmıştır.

Artık “eskisi” gibi, asgari 3-5 kişiden oluşan “silahlı propaganda birlikleri” gerilerde kalmıştır. Aşırı “sosyalleşme” ve bunun yanısı olarak aşırı deşifrasyon, ister istemez 3-5 kişiden oluşan bir “eylem birimi”nin daha harekete geçmeden önce kolayca ele geçirilmesine yol açtıkça, tekil-bireysel “fe-

da” eylemciliği başat hale gelmiştir.

SOSYALİZASYON VE “TEORİ”

Siyasal faaliyet ile sosyal faaliyetin bir ve özdeş hale getirildiği günümüz koşullarında, zorunlu olarak teori ile pratik arasında kesin ve mutlak bir kopuş ortaya çıkmıştır. Teori, sadece söylenen söz, eski sözlerin biteviye yinelenmesi haline gelmiştir. Ancak “sol medya” olanca hız ve bereketiyle (ve bol fotoğraflı olarak) yayını sürdürürken, arada bir “teori” yapmak da, “teorik” bir şeyler yazmak da kaçınılmaz olmaktadır.

Bu kaçınılmazlık içinde *Yürüyüş* dergisi, içinde buldukları “ruh” haline uygun olarak eski “teorik” sözleri yinelemeyi sürdürmektedir. Bunun en tipik örneği, HDP ile ortaya çıkan “stand” çatışması sonrasında “sol”un kendilerine yönelik “tecrit” politikasına karşı yayınladıkları bir yazı olmuştur.

“*Sol’ Emperyalizmin İdeolojik Hegemonyası Altına Girmişdir!*” başlığını taşıyan bu yazıda Türkiye solu dört “sınıfa” ayrılmaktadır:

Bir, Kürt milliyetçileri.

İki, Kürt milliyetçilerine yedeklenen sol; MLKP, TKP/ML, EMEP..

Üç, Reformist sol; ÖDP, Halkevleri, TKP, MKP..

Dört, Devrimci sol.

Bu “sınıflama”dan sonra, “sol”un emperyalizmin ideolojik hegemonyası altına girişinin 90’lı yıllara dayandığı saptaması yapılarak şöyle denilmektedir:

“‘90’lardan bugüne yaklaşık 25 yıl geçti. Sol, bugün 25 yıl öncesinin de çok gerisindedir. ‘90’lı yıllarda tüm eksiklerine rağmen silahlı mücadeleyi savunan, illegal, düzen dışı örgütlenmelerini şöyle ya da böyle koruyan bir sol vardır. Reformizmi bir kenara koyarsak *oportünist sol* o süreçte *devrimci cephe*de yer almıştır. Şehitler, tutsaklar vermiş, bedeller ödemiştir. Ülkemizin şehirlerinde, kırlarında oligarşiye silah sıkılmıştır. Ancak içten içe ‘90’larda başlayan gerileyiş, çürüme devam etmiş, bugüne gelmiştir. Bugün oportünizm hemen hemen bütünüyle reformizme, düzeniçiliğe kaymıştır.”* (abç. KC)

* *Yürüyüş*, Sayı: 451, 11 Ocak 2015.

Görüldüğü gibi, “oportünist sol”, bir zamanlar “devrimci cephe” yer alan, “ülkemizin şehirlerinde, kırlarında oligarşiye silah sıkan” “oportünist sol”, *Yürüyüş* dergisine göre, sanki dün öyle değilmişçesine, bugün tümüyle reformizme ve düzeniçiliğe kaymıştır!

Kimdir bunlar diye sorulduğunda, görünen o ki, yanıt MLKP, TKP/ML, MKP olmaktadır. Ancak işin en “ilginç” tarafı, bir zamanlar “savaşan” bu yapıları, o zamanlar da “oportünist” olarak gördükleridir.

Oysa “miras” aldıklarını ileri sürdükleri “geçmiş”te oportünizm şöyle tanımlanmıştır:

“Oportünizm bukalemun gibidir. Çeşitli kılıklara bürünerek sosyalist hareket içinde ortaya çıkar. Oportünizmin kılık kıyafetini o ülkenin ekonomik ve sosyal bünyesi, işçi sınıfının politik bilinç ve örgütlenme seviyesi, kısaca ülkenin içinde bulunduğu devrimci aşamanın niteliği belirler. Ancak her çeşit oportünizm proletaryanın devrimci potansiyeline inanmamaya dayanır. Genellikle sağ oportünizmin temelinde korkaklık, azimsizlik, ve proletaryanın devrimci zaferine inanmamak yatar. Bu yanlarını örtmek için o, en ‘keskin’ gözükmek zorundadır... Oportünizmde ilke istikrarı diye birşey yoktur. Düne kadar savunduğu ilkelerin niteliği kitlelerin gözünde açıklığa kavuşunca, o bu ilkeleri en ağır suçlamalarla karalar. Onun için tek şey önemlidir: ‘Herşeye rağmen proletaryanın devrimci hareketini nasıl pasifize edebilirim?’. Bu eyleminde Marksist ilkeler sade-

ce basit birer araçlardır.”*

Yine *Kesintisiz Devrim II-III*’de, “oportünizmin emperyalizmin soldaki uzantısı olması”ndan çok açık ve net biçimde ifade edilir.

Bu “geçmiş” saptamalardan yola çıkıldığında, *Yürüyüş* dergisi, ya oportünizmin ne olduğunu bilmemektedir ya da oportünist olarak niteledikleriyle bir ve aynı “cephe”de yer alarak bizatihi kendisi oportünistlik yapmıştır.

Sosyal faaliyetlerin siyasal mücadeleymişçesine “algı”landığı bir dönemde bu türden “terslikler” elbette doğal görünecektir.

Bunları bir yana bırakırsak, *Yürüyüş* dergisine “devrimcilik” ya da “devrimci sol” olmak nedir diye sorarsak yanıt çok nettir:

“Faşizme, oligarşiye, emperyalizme karşı direnmek, savaşmak meşrudur. Bu meşruluk illegal örgütlenmeyi temel almakta, silahlı, militan, meşru mücadeleyi esas almakta ifadesini bulur.”**

Bu yanıtla pratikte yürütülen sosyal faaliyetleri yan yana koyduğumuzda ortaya çıkan “manzara” pek de iç açıcı değildir: Aşırı sosyalleşmenin yarattığı aşırı deşifrasyon ve bu aşırılık içinde tekil-bireysel gizliliğe dayalı faaliyet.

İşte siyasal faaliyetin sosyal faaliyete dönüşmesiyle ortaya çıkan çelişkiler böylesine yalın ve basittir. Recep Tayyip Erdoğan’ın “iç savaş” hazırlığının yasal çerçevesini oluşturmaya yöneldiği bir evrede, ne kadar illegaliteden, silahlı, militan mücadeleden söz edilirse edilsin, siyasal mücadele sosyal faaliyetten arındırılmadığı sürece sadece zaman geçirmeye yönelik hoş sözler olarak kalacaktır.

* Mahir Çayan, *Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine*.

** *Yürüyüş*, Sayı: 451, 11 Ocak 2015.

Tacirlerin Müteahhitlerle Büyük İttifakı

“Sizi gidi gidi rantiyeciler sizi!”
Necmettin Erbakan

Dinsel doğmalara göre, her insan, Ademoğlu olduğu için, Adem’in tanrının cennetinde işlediği “ilk günah”la sakatlanmış olarak, yani “günahkar” olarak doğar. Yeryüzü, yani Adem’in cennetten kovulduktan sonraki ilk ikametgahı olan yer, bu “günahkar” Ademoğullarının günahlarının “kefareti” ödeyecekleri yerdir. Bu nedenle, yeryüzündeki tüm insanlar (Ademoğulları), Adem ile Havva’nın işledikleri “ilk günah”ın kefareti için tanrıya hizmet etmekle yükümlüdürler.

Böylece insanlık, “tanrısal bir buyruk”la, sadece “tanrının hizmetkarları” olarak yaşam sürerler. Ama tanrı, elle tutulur, gözle görülür maddi bir varlık olmadığından, hemen her zaman tanrının yeryüzündeki cisimleşmesi olan bir başka varlıkla insanların karşısına çıkar. Bu “tanrısal varlık”, Ademoğulları görünümünde olsa da, “tanrının yeryüzündeki cisimleşmesi” olarak ayrıcalıklı bir varlıktır. Bu ayrıcalıklı “tanrısal varlık”, ilk ortaya çıktığı andan itibaren tüm insanların “hizmet” etmekle, emirlerine “itaat” etmekle mükellef oldukları insan-varlıklardır.*

* Hegel’e göre, insan-varlıktan önce “İdea” vardı ve “İdea”, gerçek dünyanın yaratıcısı ve mimarı olup, gerçek dünya, yalnızca “İdea”nın dışsal ve görüngüsel biçimidir. Bu “İdea”, bireysel irade ile genel iradenin en mükemmel halde kaynaşmışlığıdır. Bu kaynaşma süreci Hegel’e göre, üç momentten oluşur. “İdea”nın ilk momenti ailedir. Birey, burada ilk kez genel iradeyle tanışır, ama “İdea” burada henüz bütünlüğe ulaşmamıştır. İkinci momente geçildiğinde sivil toplum ortaya çıkar. Burada “İdea”, aileye göre biraz daha gelişmiştir ve bireysel irade ile genel irade arasında görelî bir kaynaşma vardır. Ancak sivil

İşte bu insan-varlıklar, yeryüzünün belli bölgelerini, başka herkesi dışlayarak, tamamen kendi özel irade alanları şeklinde tekelere altına alırlar. Toprak mülkiyeti adı verilen bu toprak tekeli, bu insan-varlıklarının “kutsal ayrıcalığı”dır. Onlara tabi olmak, onlara biat etmek, onlara hizmet etmek, “tanrıya hizmet etmek”tir; onlara hizmet ederek, günahların kefareti ödenecektir.

İnsanlık, bu dinsel dogmalarla, yüzyıllar boyu toprak sahiplerine sorgusuz-sualsiz boyun eğmiş, onlara hizmet etmiştir. Toprakla birlikte alınmışlar, toprakla birlikte satılmışlardır.

Ancak bu “kutsal ayrıcalık” sahipleri ve onların “günahkar hizmetkarları” yanında, bir yerden bir başka yere malları taşıyan, mal değişimini sağlayan üçüncü bir kesim, tacirler sınıfı ortaya çıkmıştır.

Tacirler, bir toprak beyliğinde bulunmayan bir malı ya da ürünü, bir başkasından satın alarak diğerine satan ve böylece bu “hizmeti” karşılığında belli bir kârı cebine atan bir sınıf olarak, aracı bir öge haline gelmişlerdir.

Bu aracı ögeler, yani tacirler, aynı za-

toplumda genel bir çıkar birliği mevcuttur. Birey kendi gereksinimleri ve çıkarları peşinde koşarken, bunları ancak öteki bireylerin yardımıyla ve onlarla dayanışarak karşılayabileceğini görür ve genel iradeye bağlanır. Ama bu bağ bütünsel değildir. Üçüncü momentte ise, “İdea”nın gerçekliği olarak devlet ortaya çıkar. Bu momentte, bireysel irade ile genel irade arasında tam bir uyum vardır.

Bu bağlamda, “İdea”nın, yani “tanrının” dünyasal cisimleşmesinde, ailede “baba”ya “itaat” edilmesi, en üst birlikte “devlet-baba”ya “itaat” edilmesi, “tanrısal buyruk”tur.

manda birbirinden çok uzak mesafelerde bulunan toprak beyleri arasındaki ilişkiyi kuran ve sürdüren kişiler olarak, bir çeşit “diplomatik misyon” da yerine getirirler. Ama onların asıl işi, “tanrının buyruğu” ile, tanrının “yeryüzündeki cisimleşmesi” olan toprak beylerine (soylular sınıfı) hizmetle mükellef olan insanoğullarının ürettiği ürünleri, üretemeyenlere satmak ve bu yolla para kazanmaktır.*

Bu nedenlerle tacirler (tüccarlar), toprak sahipliği sisteminin (feodal toplum düzeni) gözenekleri arasında yaşayan asalaklar olarak, doğrudan üreticinin ürünlerine el koyan toprak sahiplerinin “kutsal ayrıcalıkları” üzerinden zenginleşirler.

Tacirler, bu işlerini yapabilmek için, öncelikle toprak sahipleri arasında “dostluk ve barış”ın olmasını isterler. Barışın olmadığı koşullarda, tacirlerin “serbest ticareti” olanaksızdır. Bu nedenle de, tacirler, kendilerini her zaman “barışın elçileri” olarak görmeye başlamışlardır. “Ülkeler arası barış” ya da “bölgesel istikrar”, her tacirin en temel istemidir. Bu amaçla, kimi zaman çatışan toprak sahipleri arasında bir “diplomat” gibi arabuluculuk yapmış, kimi zaman toprak sahiplerine rüşvet vererek “istikrar ve barış”ın sürmesini sağlamışlardır.

Bu olgudan yola çıkan ve ticareti zenginliğin kaynağı olarak gören ideologlar, ticaret sayesinde “evrensel kardeşlik bağları” kurulduğunu ileri sürerler. Diğer bir ifadeyle, ticaretin, kapalı üretim birimleri arasında bağlantıların kurulmasını sağlayarak, geri bölgelere “medeniyet” getirdiğine inanılır.**

* Protestan kilisesinin kurucusu Martin Luther şöyle yazar: “Satın almanın ve satmanın özellikle gereksinmelere ve onura hizmet eden nesnelere için vazgeçilemeyen ve gerçek Hıristiyanlığa uygun tarzda yerine getirilebilecek şeyler oldukları yadsınamaz, çünkü bizzat ilk peygamberler de, sürü hayvanları, yün, buğday, yağ, süt ve başka malları almış ve satmışlardır. Bunlar, tanrının topraktan çıkardığı ve insanlar arasında paylaştığı tannı başıdır.” (M. Luther, *Bücher von Kaufhandel und Wucher*, 1524.)

** Oysa, “Egemen bir duruma ulaştığında tüccar sermayesi her yerde bir yağma düzeninden yanadır, ve bu nedenle, eski ve yeni zamanlarda tüccar ulusları arasında gösterdiği gelişme, daima, yağmayla, koranlıkla, köle hırsızlığı ile ve sömürgelerin ele geçirilmesi ile doğrudan doğruya el ele gitmiştir; Kartaca’da, Roma’da ve daha sonraları, Venedikliler, Portekizliler, Hollandalılar, vb. arasında olduğu gibi.” (Marks, *Kapital*, Cilt III, s. 291.)

Tefecilik, yani yüksek faizle para ticareti, mal ticaretinin gelişmesine paralel olarak gelişir. Böylece bir yandan tacirin elinde para birikirken, diğer yandan tefecinin elindeki para miktarı da büyür.

Olağan tarihsel evrimde, tefecilik ve ticaret yoluyla meydana gelen para-sermaye, sanayi sermayesine dönüşür ve böylece sanayici kapitalist ortaya çıkar. Artık bu dönüşümden itibaren, feodal toprak beylerinin zamanı dolmuştur; onların yerine kapitalistler geçer.

Kapitalizmin gelişmesine paralel olarak, feodal tüccar, yani tacir, tüccar haline gelir ve sermayesi de ticaret sermayesi adını alır.

Ticaret sermayesi, tarihte bu zamana kadar oynadığı rolü oynamayı sürdürür. Sanayici kapitalistin metallerinin ticaretini yapar ve bu yolla, sanayici kapitalistin karşılığını ödemediği artı-değerin bir bölümünü “ticari kâr” olarak alır. Ancak geçmiş dönemden farklı olarak, ticaret sermayesi (tüccar), sanayi sermayesinin (kapitalist) dolaşım alanındaki aracı durumundadır. Bu aracı rolüyle, sanayi ürünlerinin iç ve dış pazarlarda dolaşımını sağlar. Bankacılık sisteminin gelişmesine paralel olarak da, para ticareti yapan sermaye (mali sermaye) giderek büyür. Nihayetinde, kapitalizm dünya çapında egemen üretim ilişkisi haline gelir ve giderek serbest rekabetçi kapitalizmden emperyalist kapitalizme evrilir.

Ancak bu olağan tarihsel evrimi izleyememiş olan, dolayısıyla olağan tarihsel evrimin gerisinde kalan ülkelerde ve toplumlarda gelişim farklı olur.

Osmanlı İmparatorluğu gibi, kapitalist gelişimin gerisinde kalmış ve giderek gelişmiş kapitalist ülkelerin yarı-sömürgesi haline gelmiş bir ülkeler topluluğunda feodal ilişkiler uzun yıllar varlığını sürdürür. Dünya çapında kapitalizm egemen üretim ilişkisiyken, bu ülkelerdeki feodal ilişkiler, kaçınılmaz olarak tekelleşmeye ulaşmış olan kapitalizmle “uyumlanmaya” çalışır.

İlk dönemde (ki kapitalizmin serbest rekabetçi aşamasına denk düşer), feodal merkez devlet, bir yandan tefeci-bankerlerden aldığı borçlarla devlet harcamalarını finanse etmeye çalışırken, diğer yandan kendi gereksinmelerini karşılamak amacıyla dış ticareti geliştirir. Para-sermayenin birikimi ve sanayi üretimi “dışta” olduğundan, kısa bir

süre içinde tefeci-bankerler ve tüccarlar kesimi tümüyle “yabancı”lardan oluşmaya başlar.

Bu süreçte, yerli feodal-tacir ve tefeci için iki yol vardır: Ya yabancılarla işbirliği yapacaktır, ya da bu yabancı tefeci-tüccar egemenliğine karşı isyan edecektir. İkincisini yapamadığı her durumda, birincisi, yani işbirlikçilik tek yol olarak karşısına çıkar. Bu işbirlikçilikte ayakta kalabilmesinin tek yolu da, feodal yapı içinde ortaya çıkan kapalı üretim birimlerindeki gücünü ve egemenliğini korumaktır. Bu nedenle de, toprak sahipleri (ağaları) ile olan doğal bağları, yeni bir ittifak haline dönüşür. Böylece tefeci-tüccar ve toprakağası bloğu oluşur ve emperyalist-kapitalist “yabancı” sermaye ile bir blok olarak işbirliği yaparlar.

Emperyalist-kapitalizm ise, bir yandan bu yerli feodal blokla işbirliğini sürdürürken, diğer yandan doğrudan ve ilk baştan kendisine bağımlı yeni bir işbirlikçi sınıf oluşturmaya yönelir. Böylece ülke içinde doğrudan ve ilk baştan emperyalizme bağımlı işbirlikçi, dolayısıyla tekelci nitelikte sanayi ve ticaret burjuvazisi ortaya çıkar. Bundan sonraki tüm süreç, bu işbirlikçi sanayi ve ticaret burjuvazisi ile feodal tefeci-tüccar ve toprakağası bloğu arasında “uyum-çatışma” süreci olarak gelişir.

Kapitalizm, feodal ilişkileri tasfiye etmedikçe genişleyemez ve egemenliğini yaygınlaştıramaz. Doğal olarak, ister iç dinamiklerle geliştirilen kapitalizm olsun, ister dış dinamiklerle geliştirilen kapitalizm olsun, her durumda feodal egemen bloğu tasfiye etmek zordur. Türkiye somutunda, 1923-1950 arasında sürdürülen “milli kapitalizm” ve “milli burjuvazi yaratma” girişimleri, asıl olarak bu feodal egemen blokla çatışma içinde sürdürülmüştür.* Ancak bu “milli kapitalizm” yaratma girişiminin başarısız olmasına paralel olarak, 1950’ler Türkiye’inde, bir kez daha Anadolu tefeci-tüccar ve toprakağaları kesimiyle “uyum” dönemine girilmiştir. “Uyum”, 1957 ekonomik kriziyle birlikte sona ermiş ve 27 Mayıs sonrasında bir kez daha “çatışma” dönemi başlamıştır.

Gerek 50’lerin “uyum” döneminde, ge-

* Bu nedenle, Dersim olaylarının, “milli kapitalizm” finans kuruluşu olarak oluşturulan İş Bankası’nın kurucusu Celal Bayar’ın başbakanlığı dönemine denk düşmesi tesadüf değildir.

rekse 1960-65’lerin “çatışma” döneminde, tefeci-tüccar sermayesi, yurtdışında eğitim görmüş kadroları aracılığıyla “sanayi sermayesi” haline dönüşme girişimlerinde bulunmuştur. N. Erbakan’ın “ünlü” Gümüş Motor olayı, tefeci-tüccar sermayesinin ilk büyük “sanayi hamlesi” olarak ortaya çıkmıştır. Ancak yeterli sermaye birikimine sahip olmadıklarından, 1957 kriziyle birlikte yapılan devalüasyon sonucunda Gümüş Motor iflas etmiş, tefeci-tüccar sermayesinin “sanayi hamlesi” sona ermiştir.

1980’lere kadar “sanayileşme”, “sanayi sermayesi” haline dönüşme çabaları içinde olan tefeci-tüccar sermayesi, 1980 sonrasında giderek “asli” işlevine geri dönmeye başlamıştır. Suudi finans sermayesi aracılığıyla “ihracata”, yani dış ticarete yönelen tefeci-tüccar sermayesi, emperyalist-kapitalizmin aşın-üretim krizleriyle ortaya çıkan yeni pazar arayışları içinde iç ticarete de ihtiyaç duyulur hale gelmeye başlamıştır. Böylece iç ve dış ticarete giderek gücünü artırmış, sermayesini büyütülmüştür.

Artık feodal tefeci-tüccar sermayesinin yerini, emperyalizme eklenmiş yeni tür tefeci-tüccar sermayesi almıştır. İşte “islami sermaye” adı verilen bu yeni tür tefeci-tüccar sermayesi, AKP iktidarıyla birlikte iç pazarın mutlak gücü haline gelmiştir. Bu andan itibaren, siyasal iktidar olanakları bu kesimin hizmetine girmiş ve gücünü daha da yaygınlaştırmıştır.

1950’lerden günümüze kadarki süreçte çok belirgin biçimde ortaya çıkan bir olgu da, yukardan aşağıya kapitalizmin geliştirilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılmasıdır. Bu altyapı yatırımları, Türkiye tarihinde ilk kez kamu ihaleleriyle zenginleşen bir müteahhitler kesiminin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Kırdan kente göçle birlikte yoğunlaşan konut inşaatları da, bu müteahhit kesimin yaygınlaşmasını getirmiştir. DP döneminde ortaya çıkan milyonerler de, Demirel’in “barajlar kralı” ilan edilişi de, bu müteahhitler kesiminin gücünü ve gelişmesini ifade eder.

Bu müteahhitlerin en temel özelliği, kamunun altyapıya yatırımlarıyla (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) zenginleşmeleridir. Böylece kamu ihaleleri yoluyla zenginleşen, ama asıl olarak emperyalizmin yukardan aşağıya kapitalizmi geliştirmesinin (yeni-sömürgecilik yöntemlerinin) ürünü olarak or-

taya çıkan bu müteahhitler, aynı zamanda siyasal bir güç haline gelmişlerdir. “Merkez sağ” partiler, hemen her zaman bu kesime dayanmışlardır.

1990'lara kadar müteahhit yeni zenginler ile tefeci-tüccar sermayesi arasında açık bir çıkar çatışması süregelmiştir. 90'ların başlarında tefeci-tüccar sermayesinin siyasal temsilcisi olan Refah Partisi'nin Ankara ve İstanbul belediye başkanlıklarını ele geçirmesi ve DYP-RP koalisyon hükümetinin kurulması, bu ikili arasındaki “çatışma”nın yerini “uyum”un almasını sağlamıştır. Düne kadar “merkez sağ” partilerin temel dayanağı olan müteahhitler, bu tarihten itibaren tefeci-tüccar sermayesinin müttefiki olarak siyaset sahnesinde yer almaya başlamışlardır.

2001 krizinden en fazla etkilenen kesimler, yani tefeci-tüccar sermayesi, müteahhitler ve Anadolu esnafı, bir bütün olarak “merkez sağ” partileri terk ederek AKP etrafında birleşmişlerdir. Bu ittifakta, AKP'nin “geleneksel tabanı” etkin ve egemen unsur olduğundan, AKP'nin ana politikası *“iç ve dış ticaretin geliştirilmesi”* yönünde olmuştur. Bunun doğal sonucu olarak da, “yurtta sulh,

cihanda sulh”un “islami versiyonu” AKP'nin iç ve dış politikasının belirleyicisi olmuştur. “İstikrar”, “iç barış”, “huzur”, “bölgesel istikrar” vb. söylemler, tümüyle tefeci-tüccar sermayesinin çıkarlarının ifadesi olarak AKP tarafından dile getirilmiştir. Recep Tayyip Erdoğan'ın çok açık biçimde ifade ettiği gibi, AKP'nin “misyonu”, her yolu ve aracı kullanarak ülkeyi “pazarlamaktır”. Bu da, tefeci-tüccar sermayesinin temel isteminden başka bir şey değildir.

İşte bu ilişkiler içinde AKP iktidarı, “komşularla sıfır sorun” politikasını dış politikanın merkezi olarak ilan etmiştir. Bu politikanın tek amacı, tacirlikten tüccarlığa sıçramış olan kesimler için *“yeni pazarlar bulmaktır”*.

Recep Tayyip Erdoğan'ın İstanbul belediye başkanlığı döneminde “iyi ilişkiler” geliştirdiği müteahhitler, “iç pazar”da kendi paylarına düşen ihalelerle gelişimlerini sürdürmüşlerdir. AKP'nin iktidara gelmesiyle birlikte TOKİ yasasında yapılan değişiklikler sonucu, bu müteahhitler için yeni “fırsat kapıları” açılmıştır. TOKİ projeleriyle beslenen ve gelişen müteahhitlik sektörü, son beş yılda, TOKİ'nin 1.717 ihalesinden toplam 32

100 Milyon TL Üzerindeki TOKİ İhaleleri		
		(Milyon TL)
İstanbul-Bakırköy Ticaret Merkezi	Metal Yapı/Aydınlı İnş./Vizyonlife İnş.	1.251
İstanbul-Şişli Ayazağa	Akdeniz İnş. A.Ş. (Ağaoğlu)	1.154
İstanbul-Bahçeşehir İspartakule	Emlak Pazarlama İnş./Fideltusİnş./Öztaş İnş.	566
İstanbul-Ali Sami Yen Stadi	Aşçıoğlu İnş.	475
İstanbul-Bakırköy - Gelir Paylaşımı	Özyazıcı İnş./Karadeniz Örne	447
İstanbul Halkalı Atakent Eğlence Parkı	Mesa Mesken/Kantur-Akdaş Gıda Paz. San.	405
İstanbul Ataşehir Meridian Projesi	Varyap	338
İstanbul Ataşehir Myworld	Akdeniz İnş. (Ağaoğlu)	312
Ankara TBMM Lojmanları	Mesa Mesken/Aktürk Yapı/Emlak Pazarlama	305
İzmir Karşıyaka Mavişehir	İlgin İnş.	260
İstanbul-Seyrantepe Ticaret Kompleksi	Akdeniz İnş. A.Ş. (Ağaoğlu)	233
İstanbul Başakşehir My World Europe	Akdeniz İnş. A.Ş. (Ağaoğlu)	228
İstanbul Ataköy Konutları	Mutlu İnş.	223
İstanbul Gaziosmanpaşa	Artaş İnş./Öztaş İnş./Doğu İnş.	186
İstanbul Bahçeşehir	Gülkeleşoğlu İnş./İfaş/Ar-Ke İnş./2M İnş./Gül İnş.	180
İstanbul Arena Spor Kompleksi	Varyap/Uzunlar İnş.	180
İstanbul-Tuzla (Hasılat Paylaşımı)	Teknik Yapı	164
İstanbul-Tuzla 2 (Hasılat Paylaşımı)	Teknik Yapı	154
İstanbul Bahçeşehir T1 Bölgesi	Kontaş İnş./Canberk İnş.	144
İstanbul Üsküdar Burhaniye (EGYO)	Gap İnş.	138
İstanbul Ataşehir UpHillCourt	Varyap/Teknik Yapı	136
İstanbul Ataşehir KentPlus	Emay İnş./İpek İnş.	131
Tekirdağ Çorlu	Makro İnşaat/Yıltaş San. AŞ	124
İstanbul Bahçeşehir UpHillCourt	Varyap/Teknik Yapı	119
İstanbul Esenler Missİstanbul	Mehmet Çelik İnş./Tek Çelik İnşaat/HTM Mimarlık	112
İstanbul Ataşehir- My Towerland	Akdeniz İnş. A.Ş. (Ağaoğlu)	107
	Toplam	8.072

milyar liralık ciro yapmışlardır. Bu 1.717 ihaleyle, müteahhitlere ve müteahhitlik şirketlerine 486.000 konut yaptırılmıştır.

Bunlar arasında, “Avrupalı” konutlar olarak, My World Europe (Ağaoğlu), My World (Ağaoğlu), My Towerland (Ağaoğlu), Up Hill Court I-II (Varyap), Meridian (Varyap), İspartakule (Fidelus/Öztaş), Kent Plus (Emay-İpek İnş.), Miss İstanbul (Mehmet Çelik ve Ort.) ayrıcalıklı bir yere sahiptir. (Sadece bunların toplam ihale tutarı 2.310 milyon TL’dir.)

Burada en ilginç nokta, TOKİ’den 100 milyon TL’nin üzerinde ihale alan inşaat şirketlerinin çoğunluğunun enerji alanında faaliyet gösteren yavru şirketlere de sahip olmalarıdır. Bu yavru-enerji şirketlerinin en belirgin özelliği ise, HES ihalelerini almalarıdır. Bu da, Recep Tayyip Erdoğan’ın HES karşıtı eylemlere, özellikle Hopa’daki eylemlere neden “aşırı tepki” gösterdiğini açıklamaktadır.

2008 “mortgage krizi”yle birlikte 2009 yılında inşaat sektöründe daralma meydana gelmişse de, kriz “teğet” geçmiş ve 2010 yılında %40 oranında büyüyerek, “tarihsel rekor” kırmıştır.

Ekonominin “aşırı ısınması” ve cari açığın sürdürülemez hale gelmeye başlamasıyla birlikte Merkez Bankası tarafından alınan “tedbirler” (ki ağırlıklı olarak ticaret sektörü

ilgilendirmektedir), 2011 yılının ilk altı ayında inşaat sektöründe büyük bir daralmaya yol açmıştır. Özellikle Merkez Bankası’nın iç talebi daraltmak amacıyla banka kredilerindeki artışı durdurmaya ve sınırlandırmaya çalışması inşaat sektörünü etkilemiştir. 2011 yılının ilk altı ayında belediyeler tarafından “Yapı Ruhsatı” verilen yapıların yüzölçümünde %17,2, bina sayısında %18,1, değerinde %77,8, daire sayısında %15,7 oranında düşüş olmuştur.

İşte bu gelişme üzerine, Recep Tayyip Erdoğan sahneye çıkmış, “otomobil yerine ev alın” diyerek, inşaat sektöründeki “kriz”in atlatılmasını sağlayacak önlemlerin “acilen” alınmasını sağlamıştır. Böylece AKP’nin ekonomi yönetiminde “eksen kayması” belirgin biçimde ortaya çıkmıştır. Bu zamana kadar belli denge içinde yürütülen tefeci-tüccar sermayesi ile müteahhit sermayesi ilişkisi, ikincinin lehine bozulmuştur.

Tefeci-tüccar sermayesinin “bölgesel siyasal istikrar” temelinde yeni pazar istemi, yerini müteahhit sermayesinin “yıkım-onarım” istemine bırakmıştır. Bu da, dış politikada, “komşularla sıfır sorun”dan “emperyal politika”ya sıçramayı getirmiştir. Böylece TOKİ üzerinden sağlanan “yap-ışlet-sat” rantları, “vur-yık-yeniden kur” rantlarıyla “emperyal politika”nın ekonomik gerekçesini oluşturmuştur.

Ey Merkez Bankası!

Son üç yıldır Recep Tayyip Erdoğan, faiz oranlarının düşürülmesi konusunda can-hıraş feryat koparmaktadır.

Hiç kuşkusuz Recep Tayyip Erdoğan, şeriatçı olduğu için faizin “haram” olduğundan yola çıkar. Onlara göre faiz, “helal” kazançtan alınan bir haraçtır. Tümüyle feodal döneme özgü olan tefeciliğe ve tefeci faize karşı geliştirilmiş olan bu iddia, “helal” kazanç sahibinin neden tefeciden yüksek faizle borç para aldığını ya da almak zorunda kaldığını açıklamaz.

“Helal” kazanç sahibi (ki islamiyette bu “tüccar/tacir”den başkası değildir), ister “nakit sıkışıklığı” nedeniyle, yani satmak için satın aldığı malların bedelini ödemek için, ister daha fazla mal satın almak için nakit paraya ihtiyaç duyar. Bu ihtiyacın şiddeti, büyüklüğü, kaçınılmaz olarak borç alınacak nakit para için ödenecek bedeli, yani faizi artırır.

Ama feodalizmden kapitalizme geçilmesiyle birlikte, tefecilik ve tefeci faizler kredi sistemi içinde ortadan kalkmıştır. Artık para-sermayenin borç verilmesine dönüşen kredi sistemi gündemdedir. Böylece faiz, faal kapitalistin, sanayicinin ya da tüccarın kendi sermayesi yerine borç alınan sermayeyi kullandığında, para-sermaye sahibine ve onu ödünç verene ödemek zorunda olduğu kârın, yani artı-değerin bir parçası olur. Diğer bir ifadeyle, faiz, sermaye sahipliğinin, ister yeniden-üretim sürecinin dışında kalan borç verene, ister sermayesini üreten bir biçimde kullanan sermaye sahibine olsun, bu sermaye sahipliği niteliği ile sağladığı net kârdir.

Şeriatçı/islamcı “işadamları”, dinsel dogma olarak faiz karşıtlığı ile kapitalist sistem arasına sıkıştıkları ölçüde, kredi sisteminin bir parçası haline gelmişlerdir. Elinde yeterli sermayeye sahip olmayan ya da daha fazla büyümek için daha fazla sermayeye ihtiyaç duyan sanayici ya da tüccar/tacir, bu sermayeyi kullanarak elde edeceği kârın bir bölümünü faiz olarak borç verene öder. Bu ödeme (faiz), her durumda borç verilen sermayeyi kâr sağlamak amacıyla kullanması karşılığında yapılır. Birinin üretim ya da ticaret için paraya ihtiyacı vardır, diğerinin ise kullanmadığı, el altında tuttuğu parası vardır. Bu iki tarafın karşılıklı anlaşmasıyla (nzasıyla) paranın kullanımı karşılığında belli bir faiz ödenmesi kabul edilir. Burada herşey “kitaba” uygundur, alan da, satan da memnundur. Sonuçta taraflar “helalleşirler”.

Ancak faiz, her durumda borç alınan sermayeyi kullanan tarafın bu sermayeden elde ettiği kârın bir bölümünden vazgeçmesidir. Bu yönüyle, borç alıp bunu yatırım haline dönüştüren taraf “çalışan, üreten” taraf olarak görünürken, borç veren “sırtüstü yatan, yattığı yerden para kazanan” taraf olarak görünür. Faiz, her durumda borç alınan para karşılığında kârdan ödenen belli bir miktar olduğu için, borç alanın kâr faiz miktarı kadar azalır.

Oysa kapitalist ya da tüccar, yatırımları için ya da satın alacağı mallar için gerekli parayı (sermayeyi) kendi “öz” sermayesinden karşılarsa, borç para kullanmadığından faiz ödemez, dolayısıyla da kârının tamamı kendisine kalır. Genellikle kâr oranının düş-

tüğü ekonomik bunalım ya da kriz koşullarında düşük faiz, borç alınan sermayeyi kullanan kapitalistin ya da tüccarın kendisine kalan kâr miktarında artışa yol açar. Böylece “öz” sermayesi olarak kullanabileceği kâr miktarı yükselir.

Öte yandan kâr oranının düştüğü bunalım/kriz koşullarında, borç alınan paranın (sermaye) geri ödenmesi zorlaşır, hatta hiç ödenemez hale gelir (risk). Bu durumda borç veren ya borç vermekten vazgeçer ya da daha yüksek bir faiz oranıyla riski telafi etmeye çalışır. Böylece borç alanın kârından daha büyük bir bölümünü kendisine çeker.

Kâr oranı ve kâr kitlesi sabit olduğunda, yüksek faiz oranları ve faiz miktarı kapitalistin ya da tüccarın kendi payına düşen kâr miktarında azalışa yol açar.

Özcesi, faiz ile kâr ilişkisi, borç para kullanan açısından ters orantılı bir ilişki yaratır. Bu nedenle borç veren ile borç alan arasındaki bölünme oranı üzerinden bir çatışma ortaya çıkar.

Bütün bunlar kapitalist kredi sistemi içinde bilinen gerçeklerdir.

Ancak dinsel dogmatizm ve tacir zihniyeti herşeyi ters yüz eder.

Onlara göre, parayı, yani sermayeyi kullanan, kâr amacıyla bir işe yatıran kişi “elini taşın altına koyuyor”dur. Kazandığı para, yani kâr, onun anasının ak sütü kadar helaldir, onun hakkıdır. Ve birileri çıkıp, faiz adıyla bu “helal kazanç”tan haraç almaya kalkmaktadır. Oysa söz konusu olan herhangi bir sermaye sahibinin kendi “öz” sermayesiyle elde ettiği kârdan faiz adıyla haraç alınması değildir. Söz konusu olan, kendi sermayesi olmayan bir tüccarın ya da sanayicinin, satmak için mal satın almak ya da üretim yapabilmek için gerekli üretim araçlarını satın almak için dışarıdan borç para bulmasıdır. Faiz, işte bu borç para gereksiniminin doğurduğu bir sonuçtur.

Marks’ın sözleriyle ifade edersek, faiz, kökeni bakımından, faal kapitalistin, sanayicinin ya da tüccarın, kendi sermayesi yerine borç alınan sermayeyi kullandığında, para-sermaye sahibine ve onu ödünç verene ödemek zorunda olduğu kârın, yani artı-değerin yalnızca bir parçasıdır. Yoksa hiç kimse borç almamış birisinden faiz adıyla bir haraç almak durumunda değildir. Böyle bir haraç sadece devlete aittir ve bunun adı-

na da vergi denilir.

“Ey Merkez Bankası daha neyi bekliyorsun? Şimdi diyebilirler Merkez Bankası bağımsızdır, bende bağımsızım. Cumhurbaşni sesi olarak bunu söylemek durumundayım, gerekirse çağırıp bunu oturup konuşacağız. Bu iş böyle yürümez. Bizim yatırıma ihtiyacımız var, istihdama ihtiyacımız var.” (16 Ocak 2015)

“Şu anda bağımsız bir kurul olarak Merkez Bankamızın özellikle Avrupa’da, dünyada faiz oranları düşerken hala bu faiz oranında direnmesini doğru bulmuyorum. Düşürmesi lazım. Biz biliyoruz ki faiz sebeptir, enflasyon neticedir. Eğer biz girişimcimizi teşvik edeceksek bu faiz oranlarının düşmesi lazım ki yatırımlar artsın. Eğer bunu düşürürsek yatırımları, istihdamı, üretimi arttırırız.” (31 Ocak 2015)

Recep Tayyip Erdoğan’ın kısa bir süre içinde faizlere ilişkin yaptığı bu açıklamalar, çok açık biçimde, elinde kendi sermayesi olmayan, ama zengin olmak gibi bir hırsı olan kesimlerin çok düşük faizle, hatta sıfır faizle borç para kullanmasını sağlamaktır. Kâr oranının düştüğü bir ortamda, faizlerin düşürülmesi yoluyla borç para kullanan kesimlere bol kredi vermek, bu krediler yoluyla “yatırım” yapılmasını sağlamak ve bu “yatırımlar” sonucunda istihdam yaratmak, işsizliği azaltmak (ve elbette oy sağlamak) bu açıklamaların arka planını oluşturmaktadır.

Bol, hatta sınırsız düşük faizli, hatta sıfır faizli kredi vermek, bu krediler yoluyla yatırımları arttırmak, artan yatırımlarla üretimi arttırmak ve üretim artışıyla sermayedarların kârlarını çoğaltmak!

İşte sıradanlık içinde “mantıklı” gelen, gerçeklikte kapitalist sistemi yok varsayan zihniyet budur.

Sorun, bu bol kredinin nereden ve nasıl bulunacağıdır. Yanıtı da yine aynı yerden gelmektedir:

“Ey Merkez Bankası, dünyada likidite bolluğu var, adamlar neredeyse eksi faizle kredi vermek için kuyruğa girmiş durumdadır. ABD’nin ve AB’nin faiz oranları neredeyse sıfır düzeyinde. Onlara birkaç puan fazla faiz vererek bu kredi musluğunu ko-

layca açabiliriz”

Hayat, yani kapitalist sistem hiç de şeriatçı/İslamcıların hayal ettiği gibi değildir. Borç verilebilir para-sermaye miktarı dünya çapında ne kadar fazla olursa olsun, her durumda düşük faizle borç vermek tek seçenek değildir. Para-sermayenin yatırılacağı, örneğin borsa gibi, hazine bonoları gibi değişik alanlar vardır. Ya da düpedüz altın vb. değerli madenlere yatırılarak bir kenarda tutulabilir.

İster değerli madenlere “park” etmiş olsun, ister borsa vb. “enstrümanlar”la kısa vadeli spekülasyon yatırımlarında bulunsun, her durumda borç verilebilir para kendisi için en yüksek getiriyi sağlayacak alanlarda kendine yer açar. Kendi öz sermayesi olmayan, ülkesel ölçekte söylersek iç tasarruf oranlarının yetersiz kaldığı ülkeler bu borç verilebilir para-sermayeyi kendilerine çekebilmek için onların “dayattığı” koşulları kabul etmek zorundadırlar. Aksi halde yatırımlar bir tarafa, kendi iç borçlarının bile çevrilemez hale gelmesi işten bile değildir.

Bugüne kadar kendi öz-ulusal sermaye birikimi olmayan Türkiye, dışarıdan kredi alabilmek için “yüksek faiz-düşük kur” politikasını izlemek zorunda kalmıştır. Bu politikanın yoğun biçimde sürdürüldüğü dönem AKP iktidarı, yani “zamanın başbakanı” Recep Tayyip Erdoğan’ın dönemidir. Şimdi bütün bunlar yokmuşçasına konuşuyor olması, “elimi sallasam ellisi” örneği kredi cennetinde yaşıyor sanmasından kaynaklanmaktadır.

Ama asıl “dert”, inşaat sektöründe yatmaktadır. Bu öylesine açıktır ki, Recep Tayyip Erdoğan tarafından net biçimde ifade edildi:

“Bakıyorsun birileri çıkıp şunu söylüyor, ‘Sanayiye önem vermeme lazım inşaat sektörüne o kadar önem vermenin anlamı yok.’ İnşaat sektörü emek yoğunudur. İnşaat sektörü olmadan bir ülkede kalkınma olmaz bunu böyle bilmemiz lazım. Bizi özellikle o sıkıntılı dönemlerde biz yapan şu olmuştur: Biz inşaat sektörüne asla dur demedik. İnşaat sektörüne yürüyün dedik. Baş da TOKİ çekti. İnşaat sektörüne dur, sanayiye ilerle dersiniz çöküntü başlar. Türkiye’nin kentsel dönüşümlerle birlikte bu sektörü ayakta tutması gerekir. Birine

dur dersiniz olmaz. Bunların at başı gitmesi lazım.” (2 Şubat 2015)

Bir taraftan “Üçüncü Boğaz Köprüsü”, “Üçüncü Havalimanı” türünden “mega proje”lerin büyük finansman gerekmektedir. Öte yandan TOKİ’nin başını çektiği konut sektörü için tüketici kredilerinde genişlemeye gidilmesi gerekmektedir. Her iki durumda da ödenecek faiz oranları önem taşımaktadır. Örneğin “3. Boğaz Köprüsü” ile “3. Havalimanı” için toplam 12,5 milyar euroluk kredi gereksinimi bulunmaktadır. Bu kredilerin faizlerinde %1’lik bir indirimle gidilmesi, inşaatı üstlenen şirketlere 125 milyon euroluk bir indirim anlamına gelmektedir.

Öte yandan konut sektörü 2014 yılında oldukça önemli sorunlarla karşılaşmıştır. Geçen yılın Ocak ayı sonunda Merkez Bankası politika faizini %3,5’den %8’e, 1 haftalık repo faizini de %4,5’den %10’a çıkarmak zorunda kalmıştır. Bunun sonucu olarak da konut kredilerinin faiz oranları aylık %1/1,2 düzeyine çıkmıştır. Bunun sonucu olarak da ipotekli konut satışlarında büyük bir düşüş gerçekleşmiştir.

	2013	2014	% değişim
Toplam Satış	1.157.190	1.165.381	0,7
İpotekli Satış	460.112	389.689	-15,3
Ocak	36.581	32.046	-12,4
Şubat	37.150	24.059	-35,2
Mart	41.809	24.465	-41,5
Nisan	40.812	23.447	-42,5
Mayıs	45.270	29.760	-34,3
Haziran	43.763	32.029	-26,8
Temmuz	46.053	30.912	-32,9
Ağustos	31.559	35.338	12,0
Eylül	37.835	43.144	14,0
Ekim	26.337	34.451	30,8
Kasım	36.600	36.925	0,9
Aralık	36.343	43.113	18,6

Tabloda görüldüğü gibi, 2014 yılının ilk sekiz ayında ipotekli konut satışlarında %32 daralma ortaya çıkmıştır. Bu da konut sektöründe stokların artmasına ve inşaat şirketlerinin kredileri ödeyemez hale gelmesine yol açmıştır. Bunun üzerine Merkez Bankası Haziran ve Temmuz ayında faiz oranlarında indirimle gitmiştir. 1 haftalık repo faiz oranı %10’dan önce %9,5’a, ardından %8,25’e

düşürülmüştür. Bunun sonucu olarak da ipotekli konut satışlarında belli ölçüde “canlanma” ortaya çıkmış ve satışlar Ağustos-Aralık döneminde ortalama %14 artmıştır.

Bu faiz indirimine rağmen 2014 yılının bütününde ipotekli konut satışlarında %15 düzeyinde gerileme ortaya çıkmıştır. Toplam konut satışları ise, sadece %0,7 artmıştır. Bu da tümüyle banka kredileriyle iş yapan konut sektöründe belirgin bir krize yol açmıştır.

Bu durumda tefeci-tacir kesimi, yeni müttefiki müteahhitleri koruma ve kollama kaygısına düşmüştür.

Bu süreçten kredi kartları büyük ölçüde etkilenmiştir. Gerek iç talebi kırmak, gerek batık kredilerin tehlikeli boyutlara gelmesini önlemek amacıyla taksitle satışlarda sınırlama getirilmiştir. Taksit sınırlaması ve yüksek faizler sonucunda kredi kartı kullanımını 2013 yılına göre %12 azalarak, 84 milyar TL’den (37,3 milyar dolar) 74 milyar TL’ye (32 milyar dolar) inmiştir.

Böylece iç talep önemli ölçüde kısılmış-

tir. Ama bu iç talebi daraltıcı politika AKP’nin “doğal tabanı” olan esnaf ve tüccar kesimini neredeyse “siftah” yapamaz hale getirmiştir.

Bu nedenlerin yanında yüksek faiz yükü, tefeci-tüccar kesiminin müteahhitler üzerinden sağladığı “marjinal kârlar”ın (“ayakkabı” kutularında saklanan “ak” paralar) azalmasına neden olmuştur.

Bugün Recep Tayyip Erdoğan’ın feryatı içinde faizlerin düşürülmesi için Merkez Bankası’na yüklenmesinin arkasında yatan gerçekler bunlardır.

Bu, sömürücü sınıflar içinde yeni bir paylaşım savaşının olanca hız ve bereketiyle hızlandığının göstergesidir. Sonuçta Recep Tayyip Erdoğan’ın temsil ettiği kesim (başında Ülker ve “mega” ihaleleri alan inşaat şirketleri bulunmaktadır) tüm devlet olanaklarını kullanarak ve hukukun arkasından dolanarak bu savaştan zaferle çıkmaya çalışmaktadır. Gerçeklikte ise, bu savaştan kimin zaferle çıkacağı tümüyle “dışarıya”, yani emperyalist mali sermayeye bağlıdır.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

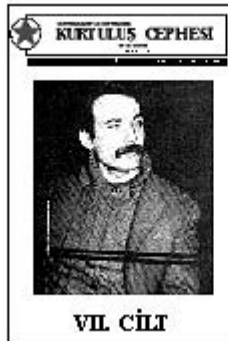
E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: KESİNTİSİZ DEVRİM I
MAHİR ÇAYAN: KESİNTİSİZ DEVRİM II-III
İLKER AKMAN: MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
*** TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I
*** OLİGARŞİ NEDİR?
*** MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III
*** THKP-C/HDÖ VE 15 YIL
*** POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
*** GRAMSCİ ÜZERİNE
*** REVİZYONİZMİN REVİZYONU
*** ULUSAL SORUN ÜZERİNE
*** “BDS”: BİR PRAGMATİK SAPMA
*** “YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE
*** ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]
*** DEVRİM PROGRAMLARI
*** RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER
*** ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ
*** PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM III [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

Oligarşi ile halkın düzene karşı memnuniyetsizlik ve genellikle bilinçsiz tepkileri arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozmanın, kitleleri devrim saflarına çekmenin temel mücadele metodu silahlı propagandadır.

Emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik mücadelelerinin, oligarşik diktatörlük –isterse temsili görünüm içinde olsun– tarafından terörle bastırıldığı merkezi otoritenin ordusu, polisi, vs. ile “dev” gibi güçlü olarak halk kitlelerine gözük-tüğü, gizli işgalin var olduğu bu ülkelerde, kitlelerle temas kurmanın, onları geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile devrim saflarına kazanmanın temel mücadele metodu silahlı propagandadır.

Silahlı propaganda, askeri değil politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi ke-sin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak fark-lıdır.

Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, on-lara politik hedef gösterir. Silahlı propaganda, halkın düzene karşı olan memnuni-yetsizliğini ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın giderek etkisinden kur-tarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de, bilinçlendirir. Merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığını, onun kuvvetinin herşeyden önce yaygara, gözdağı ve de-magojiye dayandığını gösterir.

Silahlı propaganda, herşeyden önce, günlük maişet derdi, vs. içinde kay-bolan, emperyalist yayınla şartlanmış, düzenin şu veya bu partisine “umu-dunu” bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturul-muş, pasifize edilmiş kitlelerde kıpırdanma yaratır.

İlk dönemde, yoğun sağcı propagandanın (oportünist yayın da dahil) etkisi ile kitlelerdeki şaşkınlık ve tereddüt, giderek devrim hareketine karşı sempati-ye, eylemler karşısında, yüzündeki “adalet” maskesini bir kenara atarak baskı ve terörünü halkın üzerinde görülmedik derecede artıran oligarşinin çirkin yüzü-nü görerek ona karşı anti-patiye dönüşür.

Silahlı
umut kay-
rek art-
ulaştı-
terör-

propagandayı temel alan örgüt, giderek ezilenlerin tek nağı olur. Bir yandan işsizliğin ve pahalılığın gide-ması halkın memnuniyetsizliğini had safhaya rırken, silahlı propagandanın karşısında baskı ve rünü iyice artıran, halkın giderek bütün demok-ratik haklarını rafa kaldıran oligarşi, başta aydın-lar olmak üzere bütün halkın nazarında, değer yitimine uğrar. Gerilla savaşını başarı ile yürüten parti, önce soldaki çeşitli oportünist fraksiyonların etkisi altında kalmış olan halkın uyanık kesimlerini et-rafında toplayacak, soldaki parazitleri giderek temizleyecek-tir. Pasifistlerin kafalarını karıştırdığı unsurlar -işçi, köylü, öğren-ci- giderek, silahlı propagandanın etrafında toplanacaktır. Yani silahlı propaganda önce solu toplayacaktır. Başlangıçta çeşitli eğilimlerin etkisi al-tında olan samimi unsurlar tek bir strateji etrafında toplanacaklardır.

Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı ile psikolojik ve yap-ratma savaşını içerir.

